

§16a-miljøgodkendelse på husdyrbruget på adressen Vardevej 86, 6880 Tarm
19. maj 2025

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

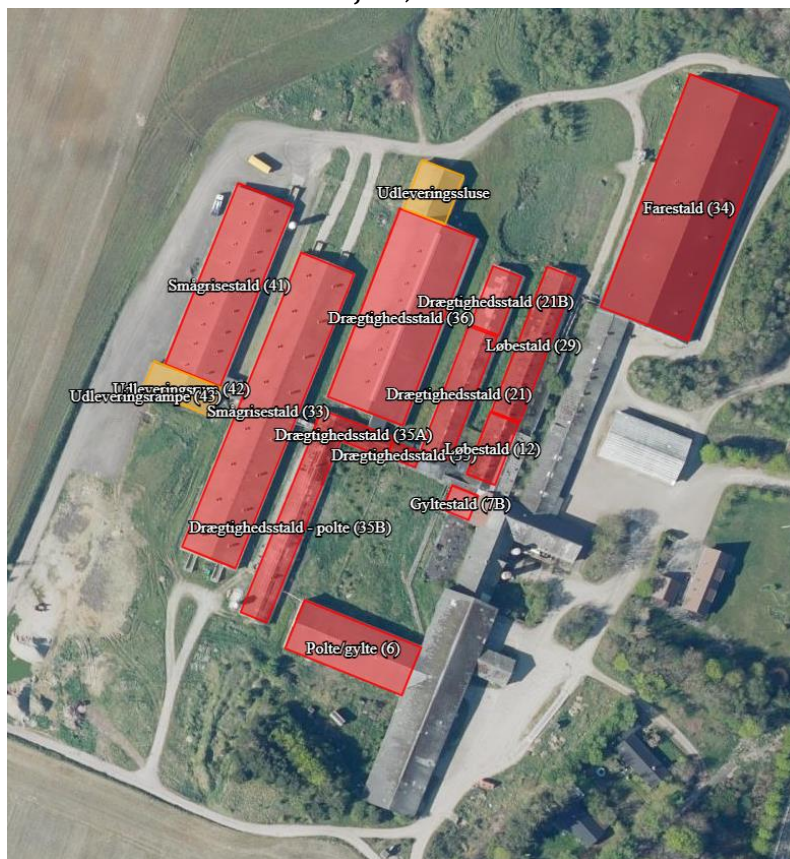
**NATURENS
RIGE**

Ejer af husdyrbruget på
Vardevej 86
6880 Tarm

Sagsbehandler
Berith Bressendorff
Direkte telefon
9974 1781
E-post
Berith.bressendorff@rksk.dk
Dato
19. maj 2025
Sagsnummer
24-003731

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Vardevej 86, 6880 Tarm

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:
Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Grisefarm, IE-Brug
1o m.fl., Brosbøl, Egvad
Husdyrbrug omfattet af §16 a i husdyrbrugsloven
Ringkøbing-Skjern Kommune
PB

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	5
Oplysninger om husdyrbruget:	6
Meddelelse af miljøgodkendelse	7
Baggrund og kort resumé	7
Vurdering af status som IE-husdyrbrug.....	7
Biaktiviteter	7
Afgørelsen.....	8
Vilkår for miljøgodkendelsen.....	11
Generelt.....	11
Nye og renoverede stalde	11
Opbevaringsanlæg	11
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier.....	12
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	15
Beskyttelse i forhold til naboer	16
Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	18
Uheld og risici	18
Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	18
Ophør.....	18
Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget (Vardevej 86, 6880 Tarm).....	19
Formalia	20
Lovgrundlag.....	20
Høring og offentliggørelse.....	20
Klagevejledning	21
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	22
Miljøkonsekvensrapport.....	24
Krav til miljøkonsekvensrapport.....	24
Gennemgang af miljøkonsekvensrapport	24
Miljøvurderingen	25
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	25
Beskrivelse af husdyrbruget.....	25
Lokalisering.....	35
Forbudszoner.....	35
Afstandskrav	35

Beskyttelseslinjer	36
Samlet vurdering af lokalisering.....	36
Påvirkning af landskab	36
Værdifulde kulturmiljøer	36
Landskabsvurdering.....	37
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	38
Påvirkning af vilde planter og dyr.....	38
Ammoniak påvirkning af natur	38
Påvirkning af bilag IV-arter.....	43
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	47
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	48
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	54
Påvirkning af naboer	55
Lugt	55
Støj og rystelser.....	59
Lys.....	60
Fluer og skadedyr.....	61
Støv.....	61
Transport.....	62
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener.....	65
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	65
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	66
Miljøvurdering af IE-husdyrbrug.....	76
Udnyttelse af energi og råvarer.....	76
Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer	79
Optimering af produktionsprocesser.....	79
Iagttagelse af affaldshierarkiet	80
Særregler for IE-husdyrbrug.....	83
Miljøledelse.....	83
Oplæring af personale	84
Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse	84
Beredskab.....	85
Hændelser og uheld.....	85
Foderblandings- og fodringsstrategi.....	85
Manglende overholdelse af vilkår	86
Årlige indberetning til kommunen.....	87

Ophør af aktiviteter	87
Alternative løsninger	87
0-alternativ	87
Egenkontrol.....	88
Konklusion	88
Bilag 1: Oversigtskort	89
Bilag 2: Produktionsareal	92
Bilag 3: Afløbsplan	93
Bilag 4: Til- og frakørselsforhold.....	94
Bilag 5: Adresser inden for konsekvensradius.....	94
Bilag 6: Natur	95

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Vardevej 86 6880 Tarm
Bedriftens adresse	Vardevej 86 6880 Tarm
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Svinerådgivningen v/SAGRO Heidi Birch Wentzlau/ Nina Laudal Jensen Birk Centerpark 24 7400 Herning Telefon: 30704057 E-mail: hbw@sraad.dk / nlj@sagro.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer (BFE)	10216123
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	242460, indsendt d. 8. februar 2024, ver. 3

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
Farestald (34)	3605	1803	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (36)	2508	2184	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	Gyllekøling 30,1%
Smågrigestald (33)	2826	1200	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	
Smågrigestald (41)	1798	1399	Smågrise,	Toklimastald, delvis spaltegulv	Gyllekøling 26,6%
Drægtighedsstald (35A)	264	186	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, fuldspaltgulv	
Drægtighedsstald - polte (35B)	847	645	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (35)	76	53	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (21)	624	533	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (21B)	296	215	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Løbestald (12)	312	197	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	
Løbestald (29)	732	484	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	
Gyltestald (7B)	113	83	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	
Nye Staldafsnit i eksisterende bygning					
Polte/gylte (6)	1010	532	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	
		112	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder 3	Flydende	18900	2967	-
Gyllebeholder 4	Flydende	6000	1107	Teltoverdækning

Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 8. februar 2024 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Vardevej 86, 6880 Tarm.

Der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Vardevej 86, 6880 Tarm i henhold til husdyrbrugsloven §16a.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget og omfatter en lovliggørelse af den eksisterende stald 6 til dyrehold. Stald 6 er tidligere taget ud af drift i miljøgodkendelsen fra 2011 og blev ikke godkendt til dyrehold igen tillægget fra 2015 sammen med andre stalde, da den ikke var inkluderet i ansøgningsmaterialet ved en fejl. Der har været dyr i stald 6 hele tiden og derfor er dette en lovliggørelse. Husdyrbruget overgår til stipladsmodellen og lovliggørelsen af stald 6 forøger husdyrbrugets produktionsareal, men der ændres ikke på indretning og produktionsareal i de øvrige stalde på ejendommen.

Der anvendes følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak:

- Gyllebeholder på 6.000 m³ har fast overdækning.
- Gyllekøling etableret i smågrisestald **(41)** og drægtighedsstald **(36)**

Vurdering af status som IE-husdyrbrug

Det er i ansøgningen oplyst at husdyrbruget på Vardevej 86, Tarm er et IE-husdyrbrug, da husdyrbruget har over 750 stipladser til søer.

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 1o, Brosbøl, Egvad beliggende på adressen Vardevej 86, 6880 Tarm. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter en lovliggørelse af den eksisterende stald 6 til dyrehold. Stald 6 er tidligere taget ud af drift i miljøgodkendelsen fra 2011 og blev ikke godkendt til dyrehold igen tillægget fra 2015 sammen med andre stalde, da den ikke var inkluderet i ansøgningsmaterialet ved en fejl. Der har været dyr i stald 6 hele tiden og derfor er dette en lovliggørelse. Husdyrbruget overgår til stipladsmodellen, men der ændres ikke på indretning og produktionsareal i de øvrige stalde på ejendommen.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
Farestald (34)	3605	1803	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (36)	2508	2184	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	Gyllekøling 30,1%
Smågrisestald (33)	2826	1200	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	
Smågrisestald (41)	1798	1399	Smågrise,	Toklimastald, delvis spaltegulv	Gyllekøling 26,6%
Drægtighedsstald (35A)	264	186	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, fuldspaltgulv	
Drægtighedsstald – polte (35B)	847	645	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (35)	76	53	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (21)	624	533	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (21B)	296	215	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Løbestald (12)	312	197	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, fuldspaltgulv	
Løbestald (29)	732	484	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, fuldspaltgulv	
Gyltestald (7B)	113	83	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	

Samt godkendelse af produktionsareal i en eksisterende stald:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Nye Staldafsnit i eksisterende bygning					
Polte/gylte (6)	1010	532	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	
		112	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	

Godkendelse omhandler også nedenstående eksisterende opbevaringsanlæg:

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder 3	Flydende	18900	2967	-
Gyllebeholder 4	Flydende	6000	1107	Teltoverdækning

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 242460, indsendt den 8. februar 2024, version 3.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Vardevej 86, 6880 Tarm meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Godkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

Nye og reoverede stalde

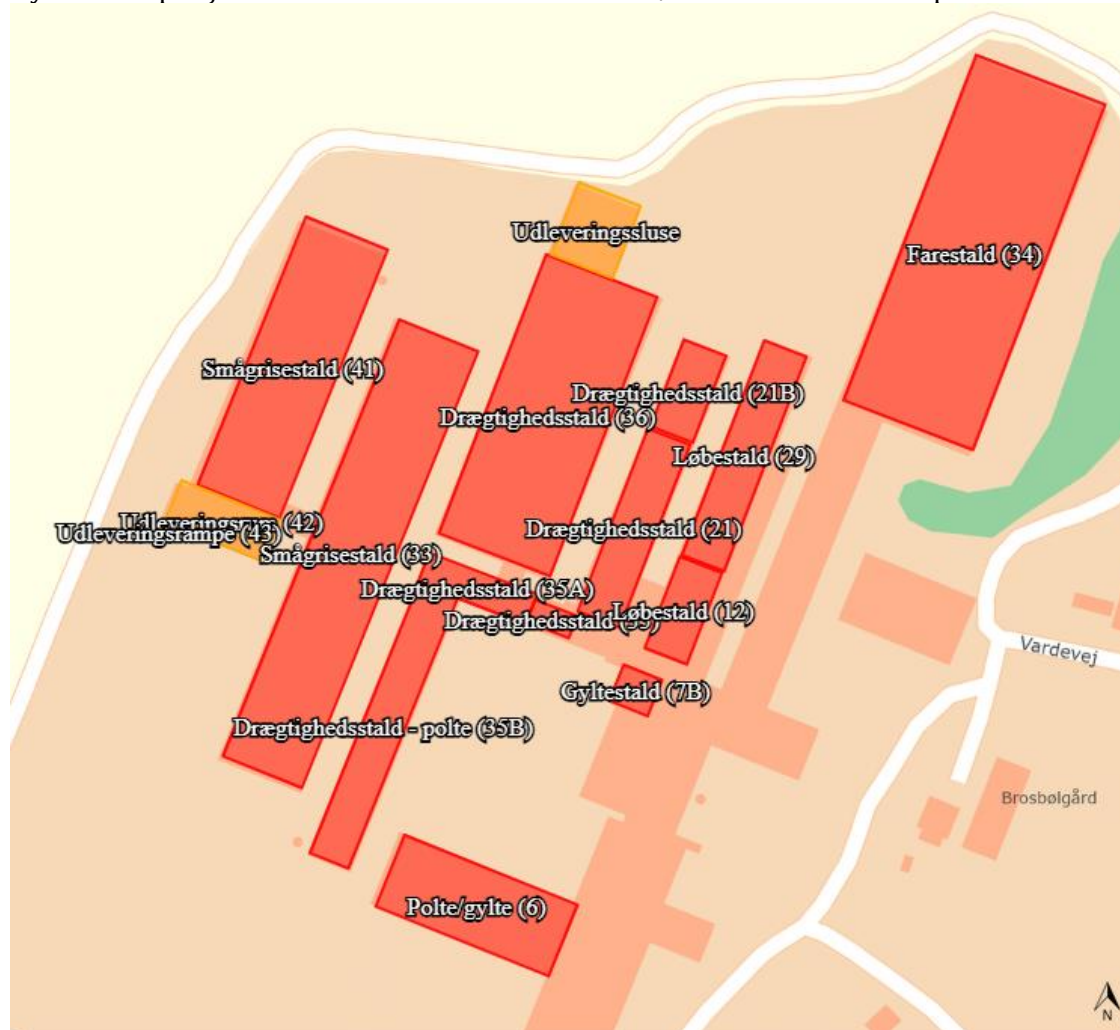
- 6) Stald 6 på 1010 m² godkendes igen til dyrehold, hvor af produktionsarealet udgør henholdsvis 532 m² til slagtesvin på delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv og 112 m² til søer, golde og drægtige som er individuel opstaldning, delvis spaltegulv.
- 7) Den eksisterende slørende beplantning mod syd ved siden af stald 6 skal bevares og beplantningen skal vedligeholdes, så den har en afskærmende effekt over mod Brosbølvej.

Opbevaringsanlæg

- 8) Rundt om gyllebeholder 4 skal der plantes slørende beplantning i en afstand af 10 meter fra beholderens kant. Beplantningen skal bestå af egne-karakteristiske træer og buske og indpasses i den eksisterende beplantning. Beplantningen skal vedligeholdes.
- 9) Gyllebeholderen må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål end det ansøgte.
- 10) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er tilladt.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

11) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

12) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
Farestald (34)	3605	1803	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (36)	2508	2184	Søer, gølle og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	Gyllekøling 30,1%
Smågrisestald (33)	2826	1200	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	
Smågrisestald (41)	1798	1399	Smågrise,	Toklimastald, delvis spaltegulv	Gyllekøling 26,6%

Drægtighedsstald (35A)	264	186	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	
Drægtighedsstald - polte (35B)	847	645	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (35)	76	53	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (21)	624	533	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald (21B)	296	215	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
Løbestald (12)	312	197	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	
Løbestald (29)	732	484	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	
Gyltestald (7B)	113	83	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	
Nye Staldafsnit i eksisterende bygning					
Polte/gylte (6)	1010	532	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	
		112	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	

13) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af ammoniakemission som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Driftstimer pr år	Effekt NH ₃ -N %
Drægtighedsstald (36)	Gyllekøling	8760	30,1
Smågrisestald (41)	Gyllekøling	8760	26,6
Gyllebeholder 4	Teltoverdækning	-	50

14) Miljøteknologierne skal drives som anført i tabellen nedenfor.

Enhed	Driftsvilkår gyllekøling
Stald	Gyllekøling: Anvendelse af timetæller Indretning og drift <ol style="list-style-type: none"> Gyllekanalerne i staldafsnit Drægtigheds + Smågrisestald - i alt 1351 m² - er forsynet med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe. Varmepumpen skal levere en gennemsnitlig køleydelse på mindst 44,7 W/m². Den samlede årlige køleydelse skal være på mindst 469.651 kWh. De installerede varmepumper har en nominel køleeffekt på 110 kW. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid. Den årlige driftstid skal være mindst 7777 timer på hver pumpe. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift. Egenkontrol <ol style="list-style-type: none"> Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmer samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse, aflæsning og registrering af driftstimer. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
Varmepumpe	

Enhed	Driftsvilkår teltoverdækning
Teltoverdækning	Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Det kan accepteres, at teltoverdækningen står åben i

	<p>forbindelse med tømning og udbringning i en sammenhængende periode på max 1 uge når der køres gylle ud. Herefter skal teltoverdækningen lukkes.</p> <p>Skader på den faste overdækning skal repareres straks, således at overdækningen altid er helt tæt. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der inden to hverdage efter skadens opståen indgås aftale om reparation. Kommunen underrettes straks herom.</p> <p>Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dykket indløb, eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.</p>
--	---

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 15) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningsspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Opbevaringsanlæg generelt	Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.
Kompostopbevaring	Ved etablering af kompost i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Oplag af olie og medicin	<p>Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.</p> <p>Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.</p> <p>Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.</p>
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 16) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	<p>Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.</p> <p>Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.</p>			
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.			
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.			
	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer
	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer
	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer
	Søn- og helligdag	07.00 - 18.00	45	8 time
	Alle dage	18.00 - 22.00	45	1 time
	Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time
Lavfrekvent støj,	Nedenstående grænser er for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 µPa), målt indendørs. Støjgrænserne gælder for ækvivalentniveauet over et tidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. Grænserne er gældende for impulsagtig lavfrekvent støj og infralyd. For støj/lydgrænser hvor der ingen impulser forekommer, skal der lægges 5 dB til nedenstående skema.			
	Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	
	Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00 Dag kl. 07.00-18.00	15 20	

	Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25
	Øvrige rum	Hele døgnet	30
	Måling for lavfrekvent støj skal følge anvisningerne i afsnit 3.4 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og Vibrationer i eksternt miljø"		
Vibrationer	Nedenstående grænser er for vibrationer, dB re 10^{-6} m/s. Vibrationsgrænserne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning Slow.		
	Anvendelse	Tidsrum	Vægtet acc. niv, L_{aw} i dB
	Boliger i boligområder	Hele døgnet.	75
	Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	Aften/nat kl. 18.00-07.00	75
		Dag kl. 07.00-18.00	80
	Institutioner	Hele døgnet	75
	Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Ved måling til dokumentation for overholdelse af vibrationsgrænserne, skal anvisningerne i afsnit 4.3 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø" anvendes.			
Kontrol og målinger for støj/vibrationer	<p>Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støj- og vibrationsvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.</p> <p>Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.</p> <p>Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støj- og/eller vibrationsreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.</p> <p>Ved målinger/beregninger for støj og/eller vibrationer, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støj- og/eller vibrationsreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.</p>		
Lys	<p>Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.</p> <p>Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.</p>		
Støv	<p>Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.</p> <p>Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.</p>		

Døde dyr.	Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.
-----------	---

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 18) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 19) Husdyrbrugets årlige vand- og energiforbrug skal registreres, og registreringen, for perioden siden Ringkøbing-Skjern Kommunes seneste tilsyn, skal kunne fremvises på forlangende i forbindelse med tilsyn

Uheld og risici

- 20) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 21) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 22) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 23) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 24) På husdyrbruget skal der være fokus på energioptimering evt. ved et energitjek.

Ophør

- 25) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget (Vardevej 86, 6880 Tarm)

Miljøledelse, oplæring af personale, plan for regelmæssig kontrol, fodringskrav vilkår m.m. til IE-husdyrbrug er blevet omfattet af generel lovgivning i forbindelse med ændring af godkendelsesbekendtgørelsen pr. 1. januar 2020. Herunder gælder, at IE-brugene årligt senest den 31. december skal indsende informationer til kommunen om følgende (§59):

Krav om indberetning	<ul style="list-style-type: none">• Logbøger for miljøteknologi• Dokumentation for miljøledelsessystem (§51, stk. 3)• Logbog for gennemførte kontroller (§53, stk. 5)• Dokumentation for overholdelse af fodringskrav (§55)
-----------------------------	--

Da husdyrbruget på Vardevej 86, 6880 Tarm er et IE-brug skal ovennævnte særregler overholdes på det tidspunkt hvor godkendelsen meddeles.

Nedenfor er de nye særregler, der gælder for IE-brug kort beskrevet (Kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Krav til IE-brug	IE-brug skal være opmærksom på særlige regler: <ul style="list-style-type: none">• Krav om oplæring af personale og udarbejdelse af oplæringsmateriale.• Krav om udarbejdelse af plan for reparation og vedligeholdelse af udstyr.• Krav om anvendelse af fodringsteknikker til reducere af kvælstof og fosfor, herunder fasefodring, reducere af råprotein og anvendelse af fodertilsætningsstoffer.• Krav om anvendelse af energieffektiv belysning.• Krav om reduktion af støvemissioner fra staldanlægget.• Underretningspligt ved manglende overholdelse af miljøgodkendelses vilkår. Den driftsansvarlige skal straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og straks underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.• Krav om årlig indberetning, hvor der skal indsendes logbøger for eventuel miljøteknologi, dokumentation for miljøledelsessystem, logbog for gennemførte kontroller og dokumentation for overholdelse af fodringskrav• Særlige krav ved ophør af IE-brug.
-------------------------	---

Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, habitatdirektivet og IE-direktivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2021-2033
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 300 af 20. marts 2024
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 2243 af 29. november 2021 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning nr. 931 af 16. juli 2024 (gødningsanvendelsesbekendtgørelse).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 927 af 28. juni 2024 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12. november 2021
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2512 af 10. december 2021 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort i 3 uger på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 19. februar til den 11. marts 2024, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 30 dages høring hos ansøger, konsulent, naboer og ejere og beboere på ejendomme med boliger/bygninger indenfor konsekvenszonen fra 7. april 2025 til 12. maj 2025.

Naboer: Ejere og beboere af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 1355 meter

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at ændringer på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i den matrikel, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af

udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 19. maj 2025 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 16. juni 2025.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøgodkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

Godkendelser af IE-husdyrbrug tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering foretages, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt

Godkendelsen skal dog uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Berith Bressendorff
Biolog
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger: Ejer af ejendommen Vardevej 86, 6880 Tarm

Konsulent: Nina Laudal Jensen, e-mail: nlj@sagro.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 1355 meter:

Matrikulære naboer til matrikel nr. 1o, Brosbøl, Egvad

Kopi af udkast sendt til interessenter (se nedenstående liste)

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Sagro, Konsulent Nina Laudal Jensen, e-mail: nlj@sagro.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, e-mail: stps@stps.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, e-mail: formand@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: Ringkoebing-skjern@friluftsraadet.dk og lokalraad@friluftsraadet.dk

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgningen om miljøgodkendelse skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte en miljøkonsekvensrapport, idet der er tale om en ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven.

Krav til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
 - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
 - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og
 - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og tillige oplysninger om foranstaltninger ved ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger skal ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger.

Ansøgers oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Gennemgang af miljøkonsekvensrapport

Ringkøbing-Skjern Kommune skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gennemgå miljøkonsekvensrapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise og kan i fornødent omfang indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravene.

Miljøkonsekvensrapport, ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, BAT-redegørelse og beredskabsplan er gennemgået, og der er indhentet supplerende oplysninger.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at ansøger og dennes konsulent har leveret tilstrækkelige oplysninger til, at der kan gennemføres en miljøvurdering af det ansøgte.

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter en lovliggørelse af produktionsarealet i en eksisterende staldbygning (6), som tidligere er taget ud af drift i miljøgodkendelsen fra 2011. Der ændres ikke på indretning og produktionsarealet, men husdyrbruget overgår til stipladsmodellen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at en overgang til stipladsmodellen er en naturlig ændring af husdyrbruget, som er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Beskrivelse af det ansøgte og husdyrbrugets fremtidige drift:

I forbindelse med denne miljøgodkendelse godkendes staldbygning 6 igen til dyrehold. Denne stald har tidligere været taget ud af drift i miljøgodkendelsen fra 2011. Den blev ikke godkendt til dyr igen i tillægget til miljøgodkendelsen fra 2015 ved en fejl. Dette blev opdaget ved revurderingen i 2021 og denne fejl rettes der op på nu.

Bygning 6 er derfor en eksisterende staldbygning, som også tidligere har været anvendt som stald. Der ændres ikke noget bygningsmæssigt i bygningen. Stalden har tidligere været anvendt til drægtighedsstald, men anvendes nu til opstaldning af polte med delvist fast gulv på 25-49 %. Produktionsarealet udgør 532 m². I stalden er der også et afsnit til søer, gølder og drægtige, med individuel opstaldning, delvis spaltegulv med et produktionsareal på 112 m². Det samlede produktionsareal er 644 m².

Der anlægges ikke nye indkørsler, veje m.m., og der sker ingen bygningsmæssige ændringer eller opføres nye bygninger.

Tidligere godkendelser:

- Revurdering 12. april 2021

- Tillæg til miljøgodkendelsen 6. marts 2015
- Miljøgodkendelse §12 Godkendelse 7. november 2011
- Miljøgodkendelse 10. juli 2009

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem		Produktionsareal m ²
Farestald (34)	3605	Mekanisk ventilation	6 m	(#651193) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1803
Drægtighedsstald (36)	2508	Mekanisk ventilation	6 m	(#651095) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	2184
Smågriseald (33)	2826	Mekanisk ventilation	6 m	(#651329) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1200
Smågriseald (41)	1798	Mekanisk ventilation	6 m	(#651341) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1399
Drægtighedsstald (35A)	264	Mekanisk ventilation	6 m	(#654800) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	0	186
Drægtighedsstald - polte (35B)	847	Mekanisk ventilation	6 m	(#654801) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	645
Drægtighedsstald (35)	76	Mekanisk ventilation	6 m	(#654802) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	53
Drægtighedsstald (21)	624	Mekanisk ventilation	6 m	(#654853) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	533
Drægtighedsstald (21B)	296	Mekanisk ventilation	6 m	(#654854) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	215
Løbestald (12)	312	Mekanisk ventilation	6 m	(#654857) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	0	197
Løbestald (29)	732	Mekanisk ventilation	6 m	(#654859) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	0	484
Gyltestald (7B)	113	Naturlig ventilation	3 m	(#654904) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	83
Polte/gylte (6)	1010	Mekanisk ventilation	6 m	(#655851) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	532
				(#654997) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	112
Sum						9626

Områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, medregnes ikke som produktionsareal. Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved en

detaljeret opmåling af stier og bokse af ansøger. Dvs. at der er fratrukket gangarealer. Dog er inventar og foderkrybber ikke fratrukket.

Bygning A – Beboelse

Bygning B – Beboelse

Bygning C - Maskinhus

Bygning D – Udleveringsrum

Bygning E - Udleveringsrum og rampe

Bygning 6 – Polte/gyltestald (tidligere drægtighedsstald): Anvendes til opstaldning af polte og gylte med delvist fast gulv på 25-49 % - staldsystemet er valgt fordi det svarer til staldens indretning - men det understreges at der er tale om dyr der fodres og håndteres som drægtige søer. Produktionsarealet udgør 532 m². I stalden er der også et afsnit til søer, golde og drægtige, med individuel opstaldning, delvis spaltegulv med et produktionsareal på 112 m².

Bygning 7B – Gyltestald: Anvendes til opstaldning af gylte, hvor der er individuel opstaldning, delvis spaltegulv for søer, golde og drægtige. Produktionsarealet er 83 m².

Bygning 12 – Løbestald: Der er Individuel opstaldning, fuldspaltegulv for søer, golde og drægtige. Produktionsarealet er 197 m².

Bygning 21 – Drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 533 m².

Bygning 21B – drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 215 m².

Bygning 29 – Løbestald: Løbestalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 484 m².

Bygning 33 – Smågrisestald: Smågrisestalden er indrettet med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 1.200 m².

Bygning 34 – Farestald: Farestalden er indrettet med kassestier med delvise spaltegulv. Produktionsarealet er 1.803 m².

Bygning 35 – Drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, hvor gulvet er delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 53 m².

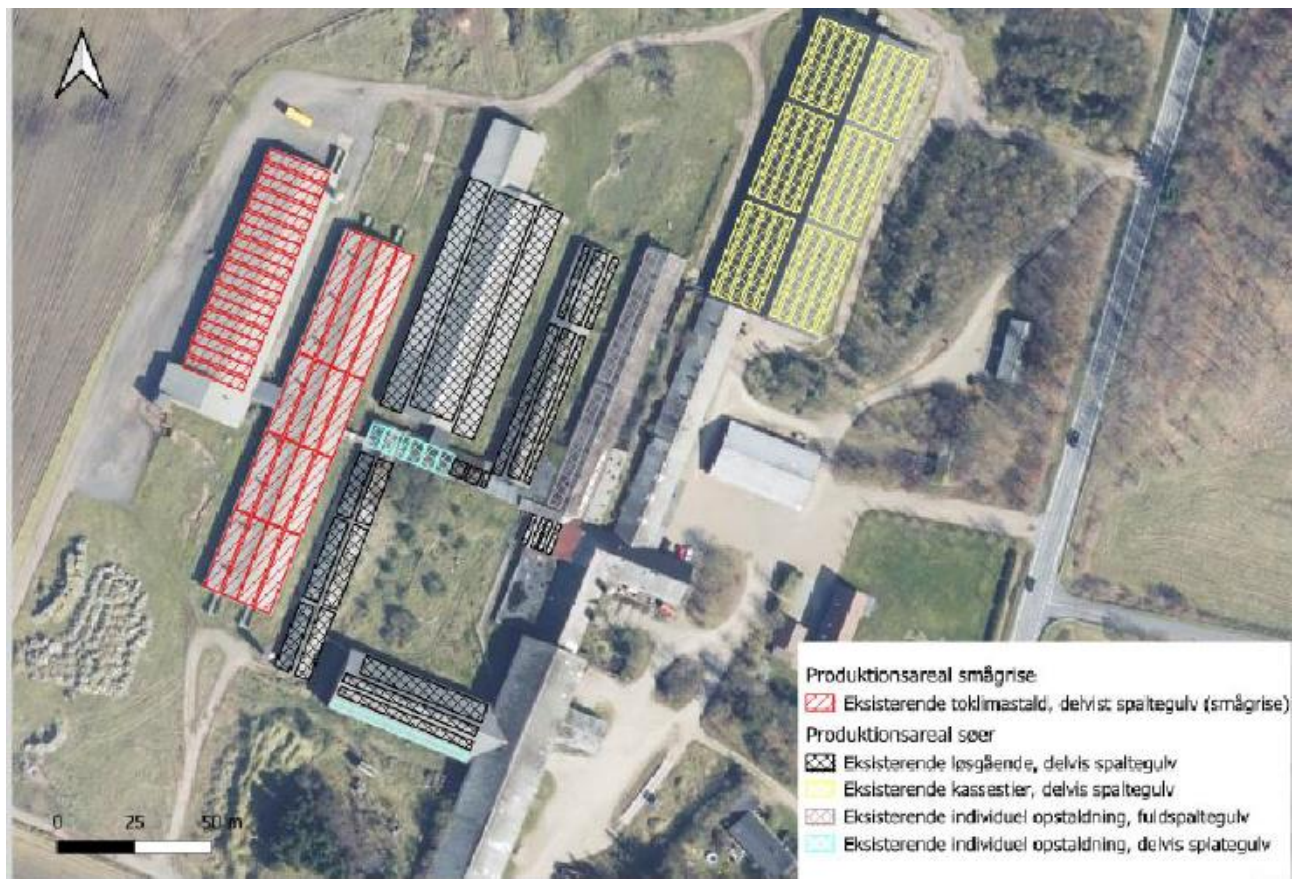
Bygning 35A – Drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet med individuel opstaldning på delvis fast gulv til søer, golde og drægtige – men stalden har gyllekumme under det faste gulv derfor inddateret som fulddræn. Produktionsarealet er 186 m².

Bygning 35B – Drægtighedsstald - polte: Drægtighedsstalden er indrettet til besætningens polte. Gulv- og dyretype er valgt som løsgående søer, golde og drægtige på delvis spaltegulv fordi dette staldsystem bedst beskriver staldens anvendelse idet poltene opstaldes og fodres som søer. Produktionsarealet er 645 m².

Bygning 36 – Drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, hvor gulvet er delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 2.184 m².

Bygning 41 – Smågrisestald: Smågrisestalden er indrettet med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 1.399 m².

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²	
Farestald (34)	3605	Mekanisk ventilation	6 m	(#651344) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1803
Drægtighedsstald (36)	2508	Mekanisk ventilation	6 m	(#655795) Søer, gølle og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	2184
Smågrisestald (33)	2826	Mekanisk ventilation	6 m	(#651346) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1200

Smågrisestald (41)	1798	Mekanisk ventilation	6 m	(#655796) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1399
Drægtighedsstald (35A)	264	Mekanisk ventilation	6 m	(#655797) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	0	186
Drægtighedsstald - polte (35B)	847	Mekanisk ventilation	6 m	(#655799) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	645
Drægtighedsstald (35)	76	Mekanisk ventilation	6 m	(#655801) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	53
Drægtighedsstald (21)	624	Mekanisk ventilation	6 m	(#655803) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	533
Drægtighedsstald (21B)	296	Mekanisk ventilation	6 m	(#655805) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	215
Løbestald (12)	312	Mekanisk ventilation	6 m	(#655807) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	0	197
Løbestald (29)	732	Mekanisk ventilation	6 m	(#655809) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	0	484
Gyltestald (7B)	113	Naturlig ventilation	3 m	(#655811) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	83
Sum						8982

Beskrivelse af nudriften:

Husdyrbruget blev den 7. november 2011 miljøgodkendt til en produktion på 2900 årssøer og 87000 smågrise i alt svarende til 1111,2 DE. (beregnet ud fra omregningsfaktor for DE på godkendelsestidspunktet). Miljøgodkendelsen var opdelt i 2 etaper. Fase I bestod af en udvidelse i eksisterende bygninger op til 1900 årssøer og 55.000 smågrise. Fase II bestod i opførelse af nye stalde, og yderligere udvidelse af dyreholdet til 2900 årssøer og 87000 smågrise.

Fase I er udnyttet og fase II er påbegyndt men ikke fuldt udnyttet. Den 24. april 2015 har Ringkøbing-Skjern Kommune meddelt tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen. Det godkendt dyrehold i tillæg nr. 1 er 2000 årssøer og 66100 smågrise (7,2 -32 kg). Udnyttelsesfristen for at udnytte fase II er overskredet og dermed er retten til at udnytte resten af miljøgodkendelsens omfang bortfaldet. Miljøgodkendelsen revurderes med udgangspunkt i den tilladte produktion jf. Tillæg nr. 1 meddelt den 24. april 2015 til Miljøgodkendelse af 7. november 2011.

Nudriften er derfor det dyrehold der er angivet i afgørelse om revurdering fra den 12. april 2021.

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem		Produktionsareal m ²

Farestald (34)	3605	Mekanisk ventilation	6 m	(#651357) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1803
Drægtighedsstald (36)	2508	Mekanisk ventilation	6 m	(#651358) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	2184
Smågrise-stald (33)	2826	Mekanisk ventilation	6 m	(#651359) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1200
Smågrise-stald (41)	1798	Mekanisk ventilation	6 m	(#651360) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1399
Drægtighedsstald (35A)	264	Mekanisk ventilation	6 m	(#655798) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	0	186
Drægtighedsstald - polte (35B)	847	Mekanisk ventilation	6 m	(#655800) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	645
Drægtighedsstald (35)	76	Mekanisk ventilation	6 m	(#655802) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	53
Drægtighedsstald (21)	624	Mekanisk ventilation	6 m	(#655804) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	533
Drægtighedsstald (21B)	296	Mekanisk ventilation	6 m	(#655806) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	215
Løbestald (12)	312	Mekanisk ventilation	6 m	(#655808) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	0	197
Løbestald (29)	732	Mekanisk ventilation	6 m	(#655810) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	0	484
Gyltestald (7B)	113	Naturlig ventilation	3 m	(#655812) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	83
Sum						8982

Beskrivelse af 8-årsdrift:

Husdyrbrugets 8-årsdrift er identisk med nudriften.

Produktioner med miljøteknologi

Produktioner med miljøteknologi					
Staldnavn	Produktion	Beskrivelse af miljøteknologi	Driftstimer pr. år	NH ₃ -N effekt (%)	Lugteffekt (%)
Ansøgt drift					
Drægtighedsstald (36)	(#651095) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Se venligst bilag vedr. gyllekøling, som er vedlagt i r evurderingen den 12. april 2021.	8760	30,1	0
Smågrisestald (41)	(#651341) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Se venligst bilag vedr. gyllekøling, som er vedlagt i r evurderingen den 12. april 2021.	8760	26,6	0
Nudrift					
Drægtighedsstald (36)	(#655795) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Se venligst bilag vedr. gyllekøling, som er vedlagt i r evurderingen den 12. april 2021.	8760	30,1	0
Smågrisestald (41)	(#655796) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Se venligst bilag vedr. gyllekøling, som er vedlagt i r evurderingen den 12. april 2021.	8760	26,6	0
8 års drift					
Drægtighedsstald (36)	(#651358) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Se venligst bilag vedr. Gyllekøling.	8760	33,6	
Smågrisestald (41)	(#651360) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Se venligst Bilag vedr. gyllekøling	8760	16,8	0

Drægtighedsstald (36) og Smågrisestald (41) er godkendt med en ammoniakreduktion med henholdsvis 30,1% og 26,6%. Dette fortsætter fremadrettet.

I revurderingen fra 2021 blev effekten af gyllekølingen opdateret i forhold til staldenes faktiske størrelse og nummer samt oplysning om nye og aktuelle varmepumper i henholdsvis drægtighedsstalden og smågrisestalden, Anlæggets ammoniakreduktion blev genberegnet med rigtige og opdaterede formler mht. køleeffekt og ammoniakreduktionsprocent.

Gødningsopbevaringsanlæg

Der er etableret to gyllebeholdere med en afstand på ca. 584 meter fra nærmeste staldbygning (sydvest for ejendommen).

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 3	Flydende				2967
Gyllebeholder 4	Flydende		Etableret med fast overdækning		1107
Nudrift					
Gyllebeholder 3	Flydende				2967
Gyllebeholder 4	Flydende		Etableret med fast overdækning		1107
8 års drift					
Gyllebeholder 3	Flydende				2967
Gyllebeholder 4	Flydende		Etableret med fast overdækning		1107

Bygning GB3 – Gyllebeholder 3: Gyllebeholder 3 har et overfladeareal på 2.967 m² og har en opbevaringskapacitet på 18.900 m³. Gyllebeholderen er etableret i 1993 og der anvendes naturligt flydelag.

Bygning GB4 – Gyllebeholder 4: Gyllebeholder 4 har et overfladeareal på 1.107 m² og har en opbevaringskapacitet på 6.000 m³. Gyllebeholderen er etableret med fast overdækning.

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Opbevaringslagre med miljøteknologi		
Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
Gyllebeholder 4	Fast overdækning	50,0
Nudrift		
Gyllebeholder 4	Fast overdækning	50,0
8 års drift		
Gyllebeholder 4	Fast overdækning	50,0

Gyllebeholder 4 har teltoverdækning, som reducerer ammoniakemissionen med 50%.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Gyllebeholder 3 har et overfladeareal på 2.967 m² og har en opbevaringskapacitet på 18.900 m³. Gyllebeholderen er etableret i 1993.

I forbindelse med udvidelsen tilbage i 2011 er der etableret en gyllebeholder 4 på 6.000 m³ med fast overdækning. Gyllebeholderen har et overfladeareal på 1.107 m². Beholderen er placeret i landzone umiddelbart sydvest for den eksisterende gyllebeholder på 18.900 m³.

De to beholdere i landzone udgør en samlet opbevaringskapacitet på 24.900 m³.

Opbevaringsanlæg	Opførsels år	5 el. 10 års beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gylletank 3	1993	10 års	18.900	2.966	Flydelag
Gylletank 4	2011	5 års	6.000	1.108	Overdækning
I alt			24.900		

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til lager i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken placeret ved smågrisestalden til de to gyllebeholdere placeret sydvest for ejendommen. Begge gyllebeholdere er placeret i landzone. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholderne. Gyllebeholderne tømmes vha. suge-kran på gyllevogn.

I gyllekanaler/kummer er der samlet opbevaringskapacitet svarende til ca. 1 uges produktion.

Årlig produktion af gylle:

Antal	Dyr	Produktion pr dyr, m ³	Produktion i alt, m ³
2000	Årssøer	5,69	11.380
66100	smågrise	0,133	8.791
I alt			20.171

Med en samlet produktion af gylle på 20.171 m³ pr år og en samlet opbevaringskapacitet på 24.900 m³ er der kapacitet til 14,8 måneders produktion, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt. Loven kræver minimum 9 måneders opbevaringskapacitet, hvilket til enhver tid skal være overholdt. Ved de to gyllebeholdere sydvest for ejendommen er der en fast plads på ca. 50 m², med afløb til gyllebeholderne. Når arbejdet med udbringning afsluttes, rengøres pladsen og der sættes spjæld i så der frem til næste udbringningssæson ikke løber regnvand til gyllebeholderen. Regnvand fra pladsen er derfor ikke medregnet i behovet for opbevaringskapacitet.

Kommunens vurdering:

Ansøger har redegjort for at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til rådighed for ejendommen til at overholde de gældende regler.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri/bygning, hvor ændringen eller udvidelsen sker
By - og sommerhuszoner	50 meter	Mere end 50 meter
Lokalplanområder	50 meter	Mere end 50 meter
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	Mere end 50 meter
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	Mere end 10 meter

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen. Afstandskravene gælder dog også for bygninger, som ændret formål til stald.

Type	Afstandskrav (m)	Afstandskrav overholdt
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	Ja
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	Ja
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	Ja
Offentlig vej, privat fællesvej	15	Ja
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Ja
Beboelse på samme ejendom * ²	15	Ja
Naboskel	30	Ja

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

De lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		x	Skove	x	
Strand		x	Fortidsminder		x
Søer		x	Kirker		x
Vandløb		x			

Husdyrbruget er beliggende indenfor skovbyggelinjen.

Skovbyggelinjens formål er at sikre det frie udsyn til skoven og bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet. Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet, er undtaget fra denne bestemmelse. I miljøgodkendelsen fra 2011 er der givet tilladelse til alle stalde, driftsbygninger og gyllebeholdere som vurderes at være nødvendige for at opnå en optimal drift af landbrugsejendommen.

I forbindelse med denne godkendelse bygges der ikke nyt, men en eksisterende stald godkendes igen til dyrehold.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber og større uforstyrrede landskaber.

Værdifulde kulturmiljøer

Husdyrbruget ligger inden for det værdifulde kulturmiljø Højrække fra Lønborg til Brosbøl.

Beskrivelse: Fra den markante position på bakkekammen ved Lønborg Kirke udgår en række af gravhøje fra sten- og bronzealder. Højrækken fra Lønborg afspejler et gammelt vejforløb, der forbinder dette forhistorisk og historisk betydningsfulde sted med baglande

Udpegningen af værdifulde kulturmiljøer i kommuneplanen udelukker ikke, at landskabet videreudvikles, men udpegningerne sikrer, at udviklingen sker med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier.

At stald 6 igen tages i brug og at husdyrbruget godkendes med produktionsareal vurderes derfor ikke at være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger indenfor landskabsområdet Varde Bakkeø Landbrugslandskab.

Varde Bakkeø landbrugslandskab er kendetegnet ved et småbakket terræn med små smeltevandsdale. Landskabsområdet omfatter opdyrket og tilplantet hede. Plantager i alle størrelser kendetegner sammen med mindre heder landskabet. Hegn afgrænser helt eller delvist marker i lille til middelstor skala.

Terræn og bevoksning begrænser udsigterne på tværs af landskabet, mens der mod nord er særlige udsigter over smeltevandsletten som det tilstødende landskabsområde Skjern Enge Deltalandskab er en del af.

Retningslinjer for landbrugsbyggeri:

Det er ikke muligt at indpasse stort byggeri i landskabsområdet på grund af skala og terræn. Det vurderes muligt at indpasse landbrugsbyggeri i lille til middelstor skala. Der bør tages hensyn til den samlede bygningsmasses visuelle udtryk og placering i terrænet, og nyt byggeri bør tilpasses det eksisterende, så det fremstår ensartet og harmonisk i landskabsbilledet.

Det er væsentligt, at stort og markant byggeri ikke bliver placeret mod det tilstødende landskabsområde Skjern Enge Deltalandskab. I områder uden for oplevelsesrige landskaber kan der etableres middelstort byggeri, som helt eller delvist skjules af bevoksning.

Hvor hede og plantage præger landskabet, bør der ikke opføres byggeri, da det ikke er foreneligt med landskabets karakter eller visuelle sammenhænge. Dette er også gældende for ådalene i landskabsområdet, der fremstår i en lille skala. Stort og markant landbrugsbyggeri kan ikke indpasses i ådalenes skala og karakter

Bygningsbeskrivelse

Der opføres ikke nybyggeri i forbindelse med ændringen af dyreholdet. Den eksisterende stald 6 tages i brug igen efter den er taget ud af drift tidligere ved en fejl. Derudover overgår husdyrbruget til stipladsmodellen, hvor der godkendes et produktionsareal. Husdyrbruget vil derfor fremstå uændret.

Beplantning:

Beskrivelse af eksisterende beplantning:

Landskabet er et lukket landbrugslandskab, hvor spredte mange læhegn, punktbeplantninger og skovbevoksninger adskiller marker og den spredte bebyggelse i området ligger i forbindelse med eksisterende beplantning (som øer på en flade).

Det betyder, at der er få udsigts- og indsigtslinjer i landskabet.

Ejendommen er skjult af læhegn eller andet beplantning mod nord, øst og vest. Mod syd kan ejendommen ses fra Brosbølvej, men er dog delvist afskærmet af eksisterende beplantning mod syd ved siden af stald nr. 6.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Af hensyn til landskabets nuværende udseende og beplantningsstrukturer omkring husdyrbrugets anlæg skal beplantning mod syd ved siden af stald 6 bevares, så det har en afskærmende effekt i forhold til Brosbølvej. Dette stilles der vilkår til.

I forbindelse med godkendelsen af gyllebeholder 4 i en tidligere godkendelse er der stillet vilkår til slørende beplantning i forbindelse med gyllebeholderen, der er opført i det åbne land. Dette vilkår videreføres til denne miljøgodkendelse.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer,

samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegnings af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følger af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille

krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Det nærmeste Kategori 1-Naturområde ligger ca. 1,5 km nordvest fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er hede og mose. Området er en del af habitatområde Lønborg Hede.

Tålegrænsen for naturområdet vurderes til at være mellem 5-15 kg N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i gennemsnit for årene 2018-2020, beregnet til 11,4 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

En beregning af ammoniakdepositionen til naturområdet viser, at totaldepositionen til naturområdet fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1-0,2 kg N pr ha. pr. år. Merbelastningen er 0,0 kg N pr ha. pr. år.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Lønborg hede (2)	Kategori 1	Ansøger	2	Bn	0,0	0,0	0,1
Lønborg hede	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,0	0,0	0,2

Da den totale ammoniakbelastning fra det samlede ansøgte anlæg på kategori 1 naturområdet ligger under eller er lig med 0,2 kg N pr. ha. år, er det ikke påkrævet, at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug. Beskyttelsesniveauet for det konkrete naturområde er overholdt ifølge beregningerne fra ansøgningen.

Den ansøgte drift af anlægget, vurderes ikke at ville påvirke det pågældende habitatområde og dets udpegningsgrundlag på en måde, der hindrer målopfyldelse for habitatområdet, og det kan ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af området, selv om beskyttelsesniveauet er overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Anlægget (bygninger) er beliggende ca. 2,2 km nordvest for, det nærmeste kategori 2 naturområde (Ting-hede), mens gyllebeholderne er beliggende ca. 1,7 km nordvest for det nærmeste kategori 2 naturområde (Tinghede). Sydøst for bygninger og gyllebeholdere ligger nr. 2 punkt kategori 2 naturområde (Vallund Hede), hvor afstanden til naturpunktet for anlæggets bygninger og gyllebeholdere er ca. 2,9 km og ca. 3,4 km.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1 kg N/ha/år.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Vallund Hede	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Tinghede	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret heder, moser, enge og potentielt ammoniakfølsomme skove. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Punkt	Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til:)	
				Nudrift	8-årsdrift
Hede (nordøst)	Hede	Ca. 286 m	Nordøst	0,2	0,2
Hede (nord)	Hede	Ca. 510 m	Nord	0,1	0,1
Skov og hede (vest)	Potentielt ammoniakfølsom skov, eng og mose	Ca. 620 m	Vest	0,1	0,1
Skov og hede (sydvest)	Eng og potentielt ammoniakfølsom skov	Ca. 990 m	Sydvest	0,0	0,0
Skov og hede (syd)	Hede og potentielt ammoniakfølsom skov	Ca. 630 m	Syd	0,0	0,0
Skov og hede (sydøst)	Eng og mose	Ca. 650 m	Sydøst	0,0	0,0
Skov (øst)	Mose og potentielt ammoniakfølsom skov	Ca. 280 m	Øst	0,4	0,4
Hede (øst)	Hede	Ca. 270 m	Øst	0,5	0,5

Skov (øst 2)	Mose og potentielt ammoniakfølsom skov	Ca. 245 m	Øst	0,3	0,3
Skov (nordøst)	Mose og potentielt ammoniakfølsom skov	Ca. 305 m	Nordøst	0,2	0,2

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Ammoniakfølsomme skove:

Der er registreret potentielt ammoniakfølsom skov – naturlig lysåben tilgroet areal inden for 1.000 meter fra husdyrbruget. Ammoniakfølsomme naturligt tilgroet lysåbne skove, er skove, der er vokset op af sig selv på et naturareal fx tidligere hede, mose eller overdrev. Dette bygger på en analyse af § 3 beskyttede arealer, med et trækronedække på ned til 10-20 %. Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til skoven på 0,0 til 0,4 kg N /ha/år.

Idet merbelastningen ligger under 1 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre en ændring af skovens tilstand.

Øvrig natur omkring anlægget:

Inden for 300 meter fra staldanlægget forekommer derudover en eng øst for ejendommen, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur.

Ferske enge er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Ferske enge omfatter naturenge og kulturenge. Det betyder, at en aktivitet, som vil medføre en tilstandsændring af en §3-beskyttet eng, som udgangspunkt ikke kan tillades uden dispensation. Enge kan være mere eller mindre påvirket af gødning fra græssende dyr og eventuelt tilførsel af gødningsprodukter, samt påvirkning fra nærliggende marker i omdrift.

Det medfører, at mange enge er næringsberigede og kun få enge er moderat næringsfattige. Tålegrænsen for enge varierer på baggrund af disse forhold, men generelt kan der anvendes en vejledende tålegrænse på 20 kg N/ha/år.

Der er beregnet en merbelastning med ammoniak på 1,2 kg N/ha/år til engen, og totalbelastningen fra anlægget er 4,4 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2018-2020, beregnet til 13,9 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

Da den samlede belastning fra husdyrbruget og baggrundsbelastningen ligger under engens tålegrænse, er det kommunens vurdering, at projektet ikke vil medføre biologiske ændringer af naturtypens tilstand.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområdet.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arterne lever ofte i områder, som i forvejen er beskyttet - f.eks. områder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Men i mange tilfælde kan arternes levesteder dog også ligge i eller umiddelbart op til dyrkede marker.

På arealer, der er yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, er det lodsejerens eller brugerens ansvar at disse ikke beskadiges eller ødelægges. Det gælder også for aktiviteter, der normalt ikke kræver tilladelse, f.eks. almindelig landbrugsdrift.

Yngleområder indeholder områder, som er nødvendige for:

- Parring og kurtisering
- Redebygning, hulebygning, fødsel eller æglægning
- Opvækst af unger

Eksempler på yngleområder er padders ynglevandhuller og odderens hule.

Yngleområder dækker også nærliggende arealer, som afkommet er afhængig af.

Rasteområder er områder, hvor dyrene hviler og som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, hvor dyrene:

- Opholder sig for at hvile, sove eller overvintrere (dvale)
- Opholder sig i skjul i større flokke
- Opholder sig for at opfylde vigtige livsfunktioner, som for eksempel solbadning

(for vekselvarmende dyr).

Rasteområder kan være træer, som flagermus benytter til vinterhi eller de solvendte skrænter og diger, som markfirbenet bruger til solbadning.

Følgende arter er registreret i Ringkøbing-Skjern Kommune og de kan derfor forekomme på egnede lokaliteter:

Markfirben – Lever ofte i beskyttede sten- eller jorddiger og holder til på solrige skråninger. Ofte på steder med bar, løs og sandet jord, eksempelvis heder, klitter, overdrev og råstofgrave. Markfirbenet

benytter linjeformede terrænelementer som vejrabatter, skovbryn, levende hegn og stengærder som spredningskorridor.

Spidssnudet frø – Yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Arten er afhængig af, at der nær yngleområdet findes gode levesteder på land, eksempelvis enge og moser. Et yngle- eller rasteområde for padder skal betragtes som et netværk af vandhuller med tilknyttede arealer. Arternes overlevelse og udbredelse sikres ved, at der kan vandles fra et vandhul til et andet.

Grøn kølleguldsmed – Forekommer udelukkende i et mindre antal jyske vandløbssystemer, herunder Skjern Å. Den holder til på solåbne strækninger med hurtigstrømmende, rent og iltrigt vand.

Grøn mosaikguldsmed – Yngler kun i søer, damme og kanaler med forekomst af krebseklo. Yngleområderne ligger ofte i skov og er solbeskinnede. Arten benytter også småsøer i det åbne land. Ynglelandene må hverken være for næringsfattige eller for næringsrige. Rasteområderne er skovlysninger og skovbryn.

Stor kærguldsmed – Arten yngler i mindre, næringsfattige, brunvandede søer ofte omgivet af hængesæk / højmoser. Den foretrækker beskyttet beliggende lokaliteter med både sol og læ. Dog ses den også i fritliggende vandhuller, men ikke hvor der er skygge. Rasteområderne er steder med både sol og læ, som oftest skovbryn eller lysåbne skovveje.

Flagermus, herunder oftest sydflagermus og vandflagermus, men det kan også være andre arter – Yngle- og rasteområder for flagermus er gamle hule træer, bygninger med hulrum og god tilflyvningsadgang udefra. Når arterne spreder sig eller søger føde benytter de ledelinjer i landskabet. Det kan være levende hegn, skovbryn eller vandløb.

Odder – Foretrækker at leve i beskyttede og uforstyrrede vandløb, men kan findes i alle større vandløbssystemer i Jylland. Den forekommer dog også tæt på menneskelig bebyggelse, hvor den er natakktiv. Det der er karakteristisk for yngle- og rasteområdet er, at der som regel er tæt beplantning langs bredderne i form af rørskove, overhængende gamle træer eller kratbevoksninger samt en god fiskebestand i vandet.

Ulv - Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af kron dyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.

Bæver – Er et natakktivt dyr, som altid lever i tilknytning til ferskvand. Bæverens bo er som regel en hytte på vandløbsbredden, men kan også være gravet ind i bredden. Arten blev genindført i Danmark i 1999 og er under udbredelse. Formålet er at skabe natur, der giver bedre levevilkår for mange truede plante- og dyrearter.

Aktuelle observationer og registreringer:

På godkendelsestidspunktet for denne miljøgodkendelse foreligger ingen aktuelle registreringer af bilag IV-arter for den pågældende lokalitet.

Nærmeste registreringer ifølge ansøgningen:

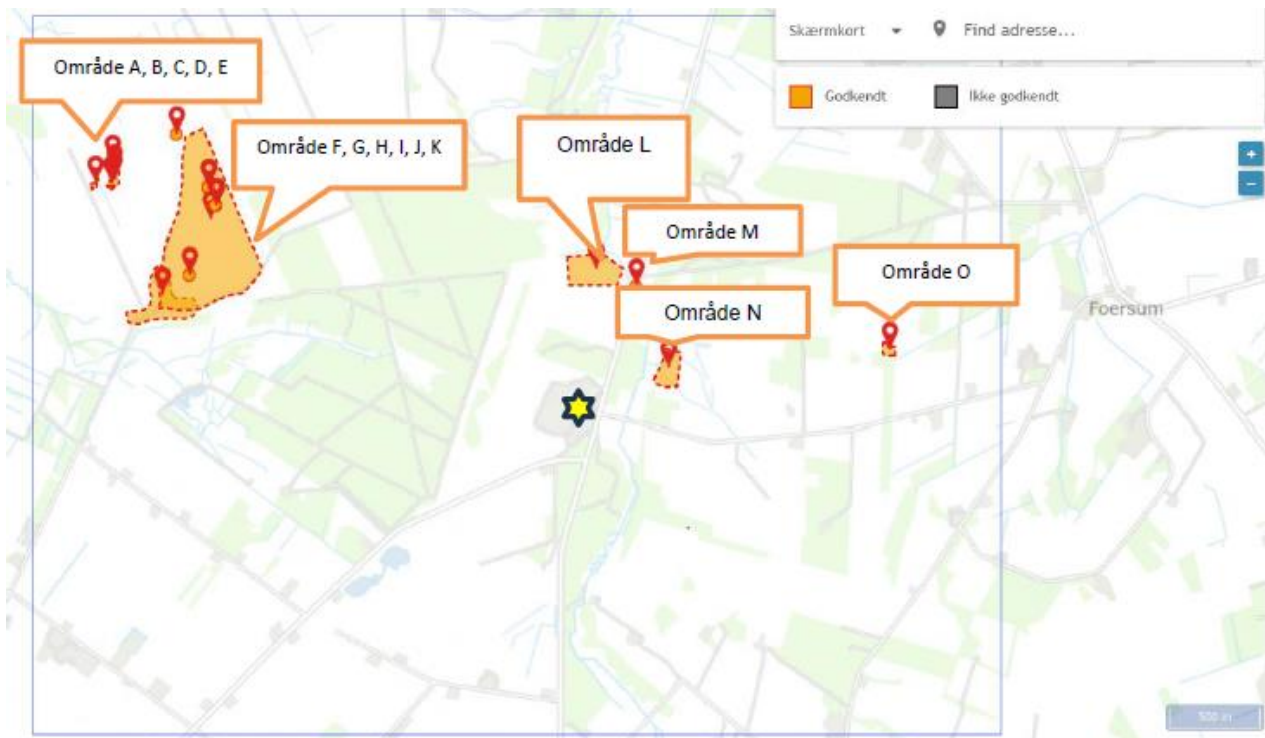

Der er også undersøgt på arter.dk, som viste følgende fund af Bilag IV: odder og en observeret ulv. Der er desuden flere registreringer på, at der er observeret isflugl, løvsanger, grønspætte, spurvehøg og gøg i området.

Ifølge ansøgningen:

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der er følgende registrerede fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg – se oversigt på nedenstående kort:

Område A (Lønborg Hede (655/747): Skrubtudse

Område B (Lønborg Hede (655/256)): Plettet gøgeurt

Område C (2-196-058): Plettet gøgeurt

Område D (Lønborg Hede (655/746)): Spidssnudet frø
Område E (Lønborg Hede (655/745)): Plettet gøgeurt, lille vandsalamander, spidssnudet frø
Område F (Lønborg Hede): Sangsvane, pibesvane, kortnæbbet gås, bramgås

Område G (70_26): Plettet gøgeurt

Område H (70_34): Plettet gøgeurt

Område I (Lønborg Hede (655/273)): Plettet gøgeurt

Område J (70_13): Plettet gøgeurt

Område K (Lønborg Hede (655/798)): Skovfirben

Område L (Sted for AktID 630086): Kødfarvet gøgeurt, Plettet gøgeurt

Område M (Sideløb til Skjern Å - 256G): Odder

Område N (Sted for AktID 630089): Plettet gøgeurt

Område O (245-3): Spidssnudet frø

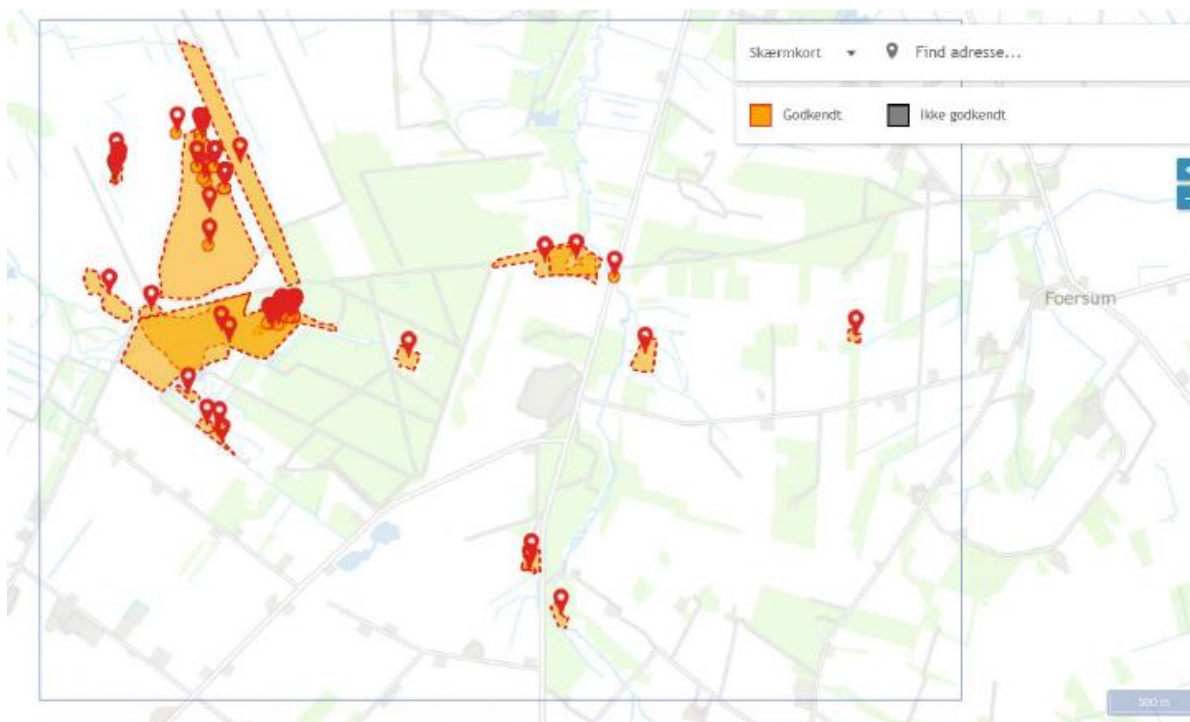
Alle fund er gjort med minimum en afstand på 500 meter fra ejendommens bygninger.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Jf. Biodiversitetskonventionen har Danmark forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. På den danske Rødliste er arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, registreret.

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der jf. Den danske Rødliste er fundet følgende arter i nærheden af ejendommens anlæg – se nedenstående kort.

Følgende rødliste arter er i området: Rensdyrlav, Fin kæruld, Hvid næbfrø, Brun næbfrø, Liden soldug, Spæd mælkeurt, Vibefedt, Stivtoppet rørhvene, Liden kæruld, Guldblomme, Sangsvane, Pibesvane, Kortnæbbet gås, Bramgås, odder, spidssnudet frø, leverurt, engblomme.

Ansøgers vurdering

Der sker ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse. Det vurderes at den marginale udvidelse af produktionsarealet (og som har været i drift længere tid) ikke vil medføre en negativ påvirkning baseret på de forholdsvis lange afstande, der er til de nugældende registreringer af dyr og planters levesteder.

Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil have en negativ påvirkning af eventuelle bilag IV-arter, fredede arter eller arter på Den danske Rødliste samt deres levesteder. Husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr, og uden at påvirke den biologiske mangfoldighed negativt.

Ringkøbing-Skjern Kommune er enig i ansøgers vurdering og vurderer på grundlag af det oplyste:

- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåret kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter [§§ 16 a](#) og [16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 3.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et

tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor autoriseret firma kontrollerer beholderens tæthed samt kabler over og under terræn. Derudover foretages der opsyn af gyllebeholderne for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsvivninger og andet. Ved påkørsel af en gyllebeholder med maskiner eller andet, vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Ansøger vurderer at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde.

Ansøger vurderer, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

Foderladen er indrettet med:

- 6 råvaresiloer á 35 tons
- 11 råvaresiloer á 15 tons
- 6 mineralsiloer
- planlager til ca. 24.000 tdr. korn

Foderopbevaring og -blanding i det resterende staldanlæg.

Grundet anlæggets fysiske størrelse er der flere siloer og blandekar placeret rundt omkring i anlægget.

Siloer til opbevaring af færdigvarer:

- 2 stk. færdigvaresiloer á 4 tons placeret ved bygning 35b.
- 5 stk. indendørssiloer i bygning 33, 3 stk. á 3 tons samt 2 stk. á 1 tons.
- 5 indendørssiloer ved bygning 12, 4 stk. á 6 ton og 1 stk. á 3 tons.

Mølleriet kører i døgndrift. Besætningens størrelse taget i betragtning arbejder male-blandefunktionen i døgndrift for at kunne levere den mængde, der skal til en dagsration i anlægget. Soya, mineraler, fedt, byg og hvede indkøbes til produktionen.

Der anvendes våd- og tørfoder i stalden. Vådfoder primært til søer, gylte og polte og tørfoder til smågrise. Strøelse opbevares i halmdepot.

Der anvendes fasefodring med to blandinger til smågrise og to blandinger til søer og der tilsættes fytase i relevante blandinger. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet. Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for vækstperioden. Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås. Foderanlæg justeres kontinuert, således tilpasses udfodret mængde løbende til dyrets vækst og behov.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Vardevej 86, 6880 Tarm er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse.
Håndtering på husdyrbruget: Der er sanitært spildevand fra driftsbygningerne, som er tilsluttet godkendt nedsivningsanlæg.
Regnvand
Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.
Håndtering på husdyrbruget: Der bygges ikke nye bygninger eller laves byggemæssige ændringer. Lovliggørelse af det mindre produktionsareal i bygning 6 påvirker ikke de eksisterende og godkendte afløbsforhold på ejendommen. Der er dræn i området, men ikke åbne dræn. Der er langt til vandløb, åbne dræn og søer fra ejendommen.

Regnvand fra tage og areal ledes gennem faste ledninger til nedsivning i faskine.
Restvand
Definition og krav: Vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift. Håndtering på husdyrbruget: Rengøringsvand fra staldanlæg ledes til gyllekanaler/gyllebeholder.
Spildevand fra vaskeplads
Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken. Håndtering på husdyrbruget: På husdyrbruget foretages vask af maskiner i marken. Transportvogne vaskes ved udleveringsrampe. Afløb til gylle.

Der henvises desuden til afløbsplan i bilag 3.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ansøger oplyser:

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af diesel- og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i hhv. maskinhuset og udendørs. I maskinhuset befinder 2 stk. ståltanke (indendørs) med hver en kapacitet på 1.200 L fra hhv. 2019 og 2022. Herudover er der en udendørs olietank fra 2003 med en kapacitet på 5.900 L. Alle tanke er placeret på fast bund uden afløb. Tankene er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tankene.

Smøreolie anvendes til traktorer og maskiner. Spildolien derfra opbevares i 200 liter tromler i maskinhuset, de er ligeledes placeret på fast bund uden afløb.

Kemikalier og pesticider

Der er ingen markdrift knyttet til ejendommen og derfor heller ingen registreret brug af pesticider, kunstgødning eller kemikalier. Ejendommen råder derfor ikke over en vaskeplads med sandfang og olieudskiller til maskiner.

Kemikalier til vask og rengøring i stalden anvendes meget sjældent og i meget små mængder. Opbevaring og bortskaffelse er beskrevet i afsnittet 'Forurenings- og genbegrænsende foranstaltninger.'

EAK Kode	Affalds type	Mængde	Opbevaring	Bortskaffelses metode
13 02 03 00	Spildolie	10 liter	Tromle i maskinhus	Afleveres på genbrugsplads
18 02 01 00	Kanyler	5 kg	Gule plastiks-pande	Afleveres på genbrugsplads
02 01 09 00	Kemikalier	2 liter	Kemikalieskab	Ingen rester
20 01 18 00	Medicin (flasker)	500 kg	Køleskab og "medicinrum"	Afleveres på genbrugsplads
02 01 02 00	Døde dyr		(Køle-)containere og under kappe på ejendommen. Afhentes v. gyllebeholder på Brosbølvej, hvor de opbevares i tønde/containere	DAKA

Medicin

Medicin opbevares i et køleskab i stalden.

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Eventuelle medicinrester håndteres som farligt affald. Det er dog sjældent, at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med særlige drikkevandsinteresser.

Ansøger oplyser: Husdyrbruget ligger ikke indenfor boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde eller sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde.

Der er en drikkevandsboring på husdyrbruget, DGU nr. 102.120. Drikkevandsboring DGU nr. 102.120 er placeret 50,5 meter fra nærmeste staldbygning, som er Farestald (34), hvorved afstandskrav til staldbygninger på 25 meter er overholdt.

Stalde forsynes med vand fra egen boring, med mulighed for at supplere med vand fra Tarm Vandværk, der forsyner boligen med vand. Der anslås et vandforbrug på cirka 25.000 m³. Hertil kommer husholdningens eget forbrug af vand på 180 m³.

Alle drikkepipler er placeret over foderkrybben således at spildt vand opsamles og vandspild reduceres. Der er etableret drikkekopper, som supplerende vandforsyning. Staldene sættes i blød før rengøring for at reducere vandforbruget til vask

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Kommunens vurdering:

På husdyrbrugets arealer er der en markvandingsboring (DGU-nr. 102.511) og en drikkevandsboring (DGU-nr. 102.120). Ved boringer, jf. indvindingstilladelsen, skal der holdes en beskyttelseszone omkring borestedet på mindst 25 m for almene vandforsyningsboringer (vandværksboringer) og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer (boringer der forsyner 3-9 husstande, private drikkevandsboringer og markvandingsboringer).

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger har indsendt en oversigt over affaldstyper og kemikalier, og hvordan de opbevares og bortskaffes, se afsnittet om iagttagelse af affaldshierarkiet.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

Der er lavet en beredskabsplan for ejendommen.

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: spild af kemi eller olie, brand samt uheld med eller ved gyllebeholder herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholder ved påkørsel eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive

tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Kemikalier

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af rengøringsmidler. Det er minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler. Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere. Andre former for kemikalier der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige opbevares i aflåst kemikalie-skab.

Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke forekommer kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor autoriseret firma kontrollerer beholderens tæthed samt kabler over og under terræn. Derudover foretages der opsyn af gyllebeholderne for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel af en gyllebeholder med maskiner eller andet, vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis en gyllebeholder skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

I tilfælde af lækage på en gyllebeholder vil der ske en afstrømning grundet højdeforskelle i terrænet. Der kan nemt spærres ved at smide en halmballe eller grave volde, så forureningen bremses.

Kommunens vurdering:

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

IE-brug er der særlige forhold som beredskabet skal leve op til. Se under særregler for IE-brug.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidig byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
 - Boligformål
 - Blandet bolig og erhvervsformål
 - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Brosbølvej 10 	0	NY	420,6	336,4	1617,5	Ja
Brosbølvej 23 	0	NY	420,6	420,6	1586,9	Ja
Grønsigvej 4 	0	NY	420,6	420,6	1546,4	Ja
AFLD 	0	NY	847,4	847,4	1185,6	Ja
Teglværkssøerne - Rekreativt område 	0	NY	847,4	847,4	2463,8	Ja
Uddannelsesinstitution (Blåkilde Efterskole) 	0	NY	847,4	847,4	3866,2	Ja
Sommerhusområde 	0	NY	1111,6	1111,6	2465,3	Ja
Tarm By, Egvad 	0	NY	1111,6	1111,6	5127,2	Ja

Konsekvenszone: 1355 meter

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for alle områder.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift								
Staldafsnit								
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Farestald (34)	651193	0	5228,7	28848,0	0	5228,7	28848,0	1803
Drægtighedsstald (36)	651095	0	12885,6	15506,4	0,0	12885,6	15506,4	2184
Smågrisestald (33)	651329	0	14400,0	25200,0	0	14400,0	25200,0	1200
Smågrisestald (41)	651341	0	16788,0	29379,0	0,0	16788,0	29379,0	1399
Drægtighedsstald (35A)	654800	0	1841,4	2232,0	0	1841,4	2232,0	186
Drægtighedsstald - polte (35B)	654801	0	3805,5	4579,5	0	3805,5	4579,5	645
Drægtighedsstald (35)	654802	0	312,7	376,3	0	312,7	376,3	53
Drægtighedsstald (21)	654853	0	3144,7	3784,3	0	3144,7	3784,3	533
Drægtighedsstald (21B)	654854	0	1268,5	1526,5	0	1268,5	1526,5	215
Løbestald (12)	654857	0	1950,3	2364,0	0	1950,3	2364,0	197
Løbestald (29)	654859	0	4791,6	5808,0	0	4791,6	5808,0	484
Gyltestald (7B)	654904	0	821,7	996,0	0	821,7	996,0	83
Polte/gylte (6)	741867	0	7448,0	15428,0	0	7448,0	15428,0	532
	728328	0	1108,8	1344,0	0	1108,8	1344,0	112
Sum			75795,5	137372		75795,5	137372	

Nudrift								
Staldafsnit								
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Farestald (34)	651344	0	5228,7	28848,0	0	5228,7	28848,0	1803
Drægtighedsstald (36)	655795	0	12885,6	15506,4	0,0	12885,6	15506,4	2184
Smågrisestald (33)	651346	0	14400,0	25200,0	0	14400,0	25200,0	1200
Smågrisestald (41)	655796	0	16788,0	29379,0	0,0	16788,0	29379,0	1399
Drægtighedsstald (35A)	655797	0	1841,4	2232,0	0	1841,4	2232,0	186
Drægtighedsstald - polte (35B)	655799	0	3805,5	4579,5	0	3805,5	4579,5	645
Drægtighedsstald (35)	655801	0	312,7	376,3	0	312,7	376,3	53
Drægtighedsstald (21)	655803	0	3144,7	3784,3	0	3144,7	3784,3	533
Drægtighedsstald (21B)	655805	0	1268,5	1526,5	0	1268,5	1526,5	215
Løbestald (12)	655807	0	1950,3	2364,0	0	1950,3	2364,0	197
Løbestald (29)	655809	0	4791,6	5808,0	0	4791,6	5808,0	484
Gyltestald (7B)	655811	0	821,7	996,0	0	821,7	996,0	83
Sum			67238,7	120600		67238,7	120600	

Gyllebeholdere nærmere end 300 meter fra beboelse.

Det er et lovkrav, at gyllebeholdere der indeholder husdyrgødning af svin eller kødædende pelsdyr og ligger mindre end 300 m fra nabobebyggelse på etableringstidspunktet, skal være forsynet med fast overdækning. Medmindre de er lovligt etableret før den 1. januar 2007 eller godkendt før 1. januar 2007.

Der ligger ikke beboelser indenfor 300 meter fra husdyrbrugets gyllebeholdere.

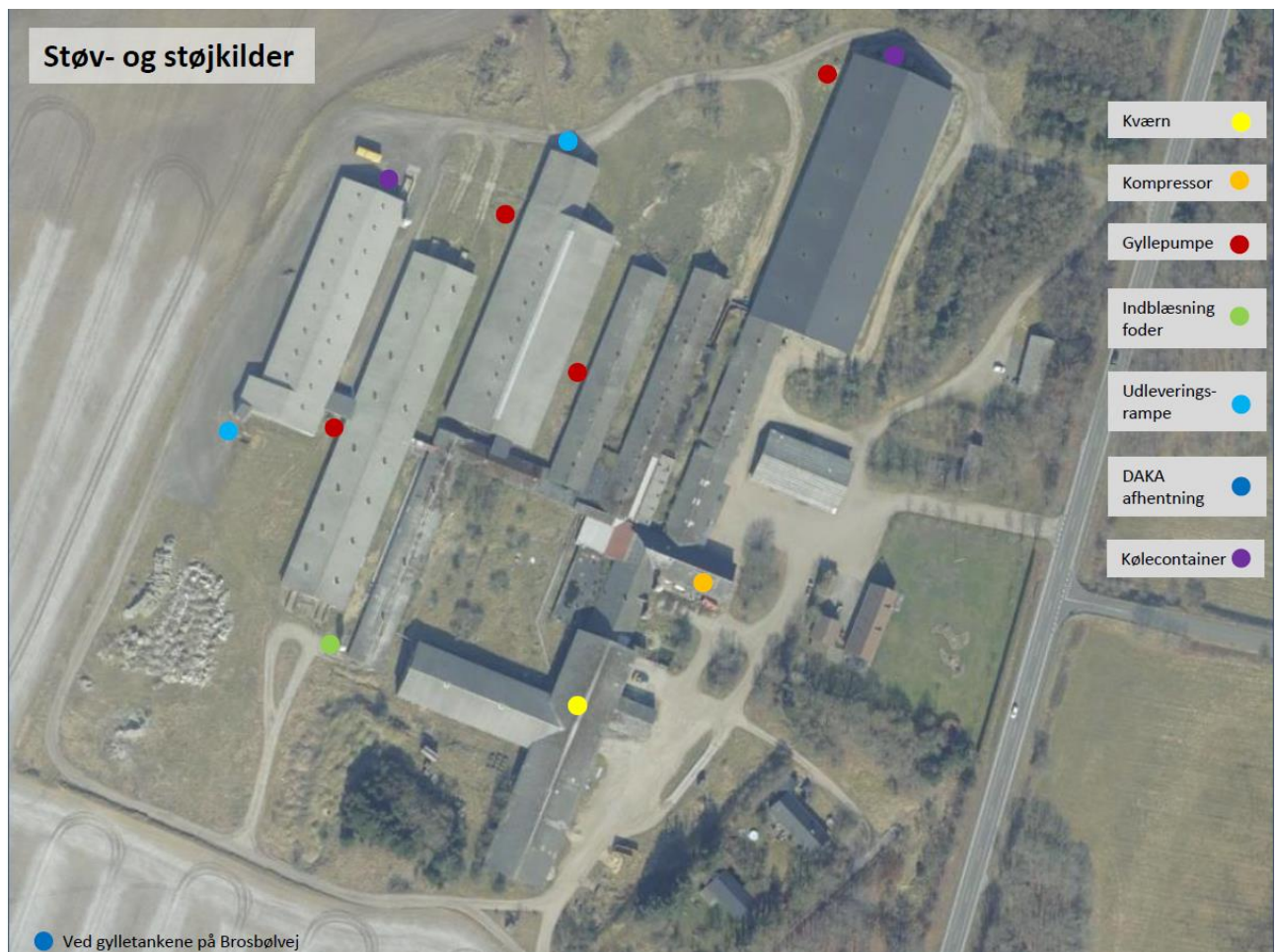
Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

Støj kan forekomme fra korntørring, ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen. Der er ventilations-afkast på samtlige stalde samt i udleveringsrum og foderrum. Figur 9 viser en oversigt over mulige støj- og støvkilder på ejendommen.

Udslusning af gylle fra stald til fortank sker løbende. Pumpning af gylle fra fortank til gyllebeholder sker en gang hver uge, vha. elpumpe. Omrøring af gyllebeholderne sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Foder indblæses ved fodersiloer placeret ved bygning 35b, men det meste foder hjemmeblandes på ejendommen.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Støjkilde	Nudrift		Ansøgt drift	
	Driftstid/døgn (t)	Periode pr. år	Driftstid/døgn (t)	Periode pr. år
Ventilation	24 timer	Dagligt i 12 mdr.	24 timer	Dagligt i 12 mdr.
Indblæsning af foder	2 timer Kl. 7.00-17.00	Hver uge	2 timer Kl. 7.00-17.00	Hver uge
Hjemmeblanding af foder	6 timer Kl. 7.00-17.00	Dagligt i 12 mdr.	6 timer Kl. 7.00-17.00	Dagligt i 12 mdr.
Gyllepumpning (påfyldning af gyllevogn)	8 min pr. time Kl. 7.00-22.00	Feb. - maj Aug. - okt.	8 min pr. time Kl. 7.00-22.00	Feb. - maj Aug. - okt.
Gyllepumpe, for-tank (støjsvag pumpe)	2 timer i perioden Kl. 7.00-15.00	Hver 14. dag	2 timer i perioden Kl. 7.00-15.00	Hver 14. dag

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en ændring i støjkilderne i forhold til den nuværende drift. Ejendommens beliggenhed i relativ tæt afstand på to nabobeboelser som ansøger selv ejer betyder, at naboer i disse huse i perioder vil kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og afhentning af gylle og vurderes ikke at give gener.

Der er ingen beboelser ejet af 3. mand indenfor 500 m fra ejendommen. Således heller ingen fundet relevant for en orienterende støjberegning.

Kommunens vurdering:

Ansøger har beskrevet de primære støjkilder for husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i støjkilderne på ejendommen i forhold til den nuværende produktion.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende, da der er stor afstand til nabobeboelser, som ikke er ejet af ansøger. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj og rystelser, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj eller rystelser for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Lys i staldene er tændt i arbejdstiden, der er etableret dagslysstyring. Udendørsbelysning er styret med bevægelsessensor. Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. Der er lys på alle udleveringsramper.

Grundet anlæggets placering i terræn samt eksisterende beplantning omkring anlægget vil lysgener fra driften være begrænset til ejendommens eget stuehus.

Lovliggørelsen af et mindre produktionsareal i bygning 6 påvirker ikke belysningen – hverken indendørs eller udendørs. Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Kommunens vurdering:

Der sker ingen ændringer i forhold til lyskilder. Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen kører i holddrift, hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne. Fluebekæmpelse sker med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger. Der er lavet en aftale med autoriseret firma om løbende opsyn og bekæmpelse af skadedyr. Det tilsigtes at holde ejendommen ryddelig og fri for foderspild, så tiltrækningen af og levevilkår for rotter mindskes.

Det vurderes, at lovliggørelse af et mindre produktionsareal i bygning 6 ikke vil påvirke de eksisterende og godkendte forhold omkring håndtering af skadedyr.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde, hvor der er et lovmæssigt krav om overbrusning.

I forbindelse med råvareleverancer og fremstilling af foder, samt opbevaring af korn kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade. Der vil således ikke være støvgener fra denne arbejdsgang i lokalområdet. Da ejendommen er beliggende afsides, med kort og god forbindelse til større offentligt vejnet, vurderes transporterne via grusvejen til ejendommen heller ikke at forårsage støvgener hos nærmeste naboer.

- Der er overbrusningsanlæg i alle stalde, med undtagelse af farestaldene, hvilket reducerer støvgener.
- Alt foder opbevares i lukkede siloer. Transport mellem udendørs siloer og foderlade foregår i et lukket system.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Der gøres opmærksom på at IE-brug har en særlig forpligtelse til at reducere støvemissioner fra staldanlægget jævnfør kap. 17 om særregler for IE-brug i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøgodkendelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøgodkendelse stilles vilkår om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af dyr, levering af råvarer til foderfremstilling, gylle/gødning, eget korn, kemikalier o.lign. Lastbiltrafikken til ejendommen foregår ad Vardevej.

Kørsel med gylle til udbringningsarealerne omkring ejendommen foregår ad Vardevej, Tinghøjvej, Brosbølvej og Østerhedevej, der alle er offentlige veje. Transporten af gylle finder sted i forbindelse med udbringningen på markerne i perioden februar til oktober, - afpasset efter afgrødefordelingen i markplanen og ud-kørselsforholdene. Gyllen pumpes fra fortanken ved smågrisestalden til gyllebeholderne placeret på marken sydvest for ejendommen.

Døde dyr transporteres ad Brosbølvej til pladsen ved gyllebeholderne sydvest for ejendommen, hvorfra de afhentes af DAKA efter behov.

I nedenstående tabel er angivet antallet af transporter vedrørende husdyrbruget. Kørsel i forbindelse med markarbejde, er ikke medregnet da markdriften er bortforpagtet.

I nedenstående tabel er der angivet et forventet antal transporter. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

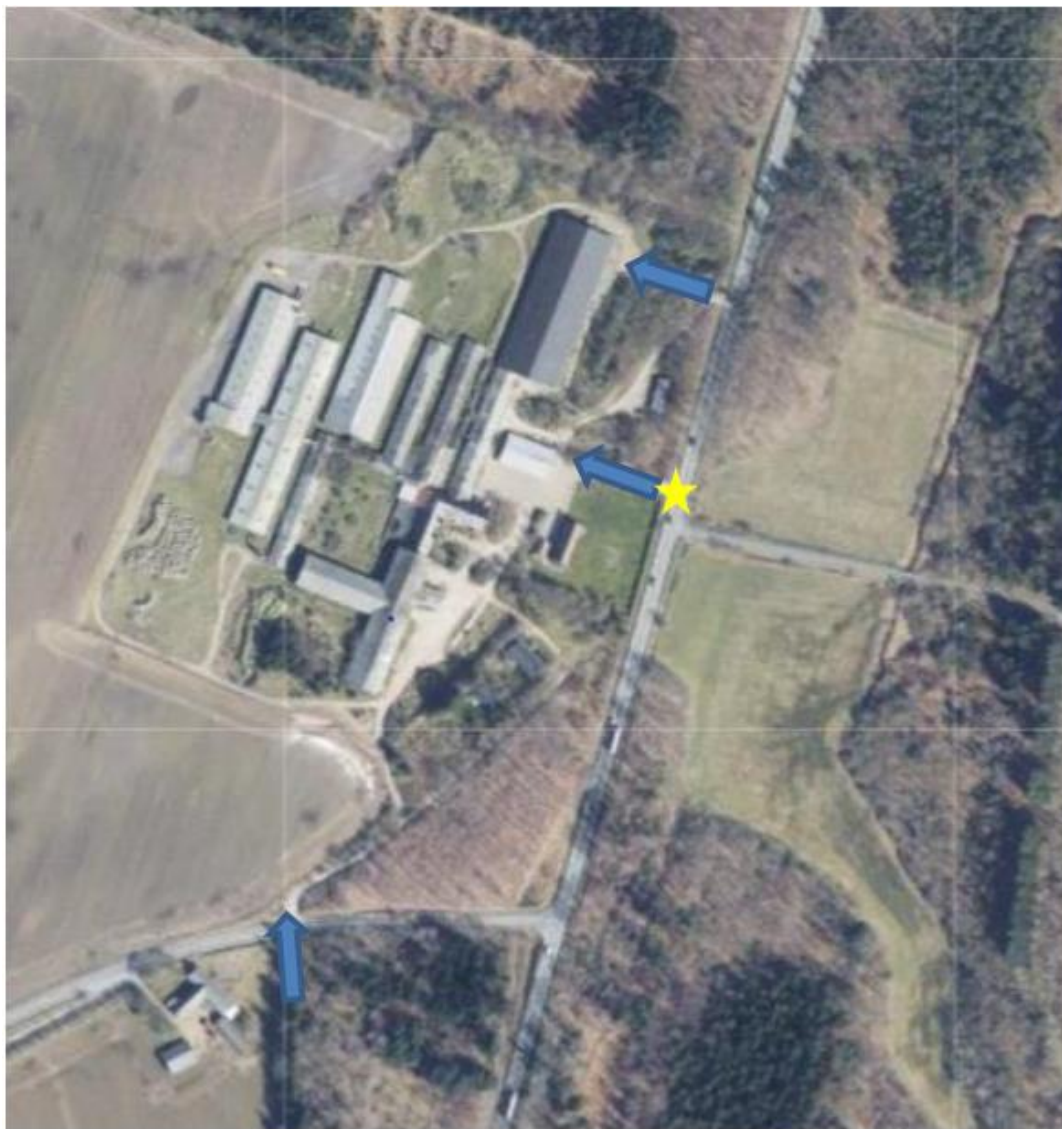
Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Levende husdyr	104	104	2 læs pr. uge
Polte og søer til slagtning	52	52	1 gang om ugen
Foder	156	156	3 gange om ugen
Udbringning af husdyrgødning, flydende	720	720	
Døde dyr	190	190	3-4 gange om ugen
Affald	26	26	
Dyrlæge	12	12	
Øvrige (f.eks. sækkevarer, montører, elektriker m.m.)	34	34	
Samlet antal transporter	1.294	1.294	

Derudover er der transporter med indkøbt korn i perioden fra december til næste høst er i hus. Perioden og dermed antallet af transporter afhænger af høstudbytte og tidspunktet for høsten (tidlig/sen høst kan variere ca. en måned).

Der sker ingen ændringer i antallet af transporter. Ejer henviser til god landmandspraksis, og præciserer for ansatte og vognmænd at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Oversigtsforhold ved ind- og udkørsel fra Vardevej;

En mindre andel af husdyrbrugets transporter sker ad den sydlige indkørsel fra Brosbølvej som er en mindre befærdet vej, -se markering på figur 6.

Ansøgers vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet samt at der ikke sker ændringer i antallet af transporter.

Oversigtsforhold ved udkørsel til Vardevej er fantastisk gode og ansøger vurderer derfor ikke at ejendommens transporter vil være til gene eller ulempe for trafikken.

Kommunens vurdering: Ansøgt projekt vil ikke betyde en ændring af antallet af transporter til og fra husdyrbruget. Antallet af transporter passer til hvad man ville forvente ved et stort husdyrbrug. Der er gode til- og frakørselsforhold.

Antallet af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Døde dyr

Ansøger oplyser:

Døde dyr opbevares i kølecontainere ved enden af bygning 34 og 42. Herefter transporteres de døde dyr til et overdækket af et kadaverdækket på pladsen ved gyllebeholderne, som er placeret 580 meter fra ejendommen.

Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret. Dog er der andre regler ved opbevaring af døde dyr i lukket containere, i køle- eller fryseanlæg, jf. §§ 9-11 i Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Kommunen vurderer, at når reglerne til opbevaring og afhentning af døde dyr er overholdt, vil opbevaringen af de døde dyr ikke være til gene for de omkringboende.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Foder

Forbrug af vand og energi

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny	BAT krav ved
			stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Farestald (34)	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,47 - 0,59 ^b	0,66
Drægtighedsstald (36)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Smågrisestald (33)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,50 - 0,58 ^b	0,56
Smågrisestald (41)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,50 - 0,58 ^b	0,56
Drægtighedsstald (35A)	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	2,00
Drægtighedsstald - polte (35B)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Drægtighedsstald (35)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Drægtighedsstald (21)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Drægtighedsstald (21B)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Løbestald (12)	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	2,00
Løbestald (29)	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	2,00
Gyltestald (7B)	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,30
Polte/gylte (6)	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,87	1,30
Polte/gylte (6)	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,62	1,90

Beregninger af progressive BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde

BAT-husdyrtype	Areal (m ²)	Beregnet BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))
Slagtesvin	532	Arealet er lig med eller under 1300 m ² . BAT kravet er fastlagt til 1,62 kg NH ₃ -N / (m ² · år) $NH_3EGV1 - ((NH_3EGV1 - NH_3EGV2) / (Areal2 - Areal1)) \times (Areal - Areal1)$ $1,62 - ((1,62 - 1,06) / (4500 - 1300)) \times (532 - 1300) = 1,62$
Søer, golde og drægtige	112	Arealet er lig med eller under 1900 m ² . BAT kravet er fastlagt til 0,87 kg NH ₃ -N / (m ² · år) $NH_3EGV1 - ((NH_3EGV1 - NH_3EGV2) / (Areal2 - Areal1)) \times (Areal - Areal1)$ $0,87 - ((0,87 - 0,70) / (5700 - 1900)) \times (112 - 1900) = 0,87$

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT					
Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#651193) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1803 0,66	1	1190		
(#651095) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	2184 0,84	1	1832		
(#651329) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1200 0,56	1	672		
(#651341) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1399 0,41	1	575		
(#654800) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	186 2,00	1	372		
(#654801) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	645 1,20	1	774		
(#654802) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	53 1,20	1	64		
(#654853) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	533 1,20	1	640		
(#654854) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	215 1,20	1	258		
(#654857) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	197 2,00	1	394		
(#654859) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	484 2,00	1	968		
(#654904) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	83 1,30	1	108		
(#728328) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	112 0,87	1	97		
(#741867) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	532 1,62	1	862		

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 8805 kg NH₃-N/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 1408 kg NH₃-N/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 10214 kg NH₃-N/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 10411 kg NH₃-N/år. anvendes følgende ammoniakreducerende tiltag: Gyllekøling i drægtighedsstald (36) og smågrisestald (41) med henholdsvis 30,1 % og 26,6 %.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således ikke overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	8805	1408	10214
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	9002	1408	10411
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	-197
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Nej

Det beregnede emissionsniveau for bedriften overskrider det vejledende emissionsniveau med 197 kg N.

Kommunen kan i særlige tilfælde gøre brug af §26, stk. 5 i forhold til at fravige de vejledende krav til BAT, hvor kravet ikke ville være proportionalt i forhold til husdyrbrugets eksisterende indretning og drift.

Baggrund i forhold til stald nr. 6

Husdyrbruget på Vardevej 86 har en lovligbestående drift med undtagelse af stald 6, hvor der søges om en lovliggørelse. Stald 6 er ikke en del af den nuværende godkendelse på ejendommen og der søges nu om at få stalden med igen. Stald 6 godkendes, som en ny stald.

Historik

Miljøgodkendelse 2011 vedr. stald 6.

I miljøgodkendelsen fra 2011 fase 2 blev følgende stalde (6,12,13,14,21,29) taget ud af brug. Alle drægtige søer opstaldes individuelt i enkeltbokse på delvis fast bund. Staldene vil senest 2013 være taget ud af drift, grundet velfærdsmæssige krav til søernes opstaldning i løsdrift.

Tillægsgodkendelse 2015 vedr. stald 6.

Det er fortsat ansøgers plan, at gennemføre fase 2 af miljøgodkendelsen, men som følge af den aktuelle situation for branchen søges der i dette tillæg, om at indsætte en fase 1B i miljøgodkendelsen. Der foretages i tillægget en fuld miljøvurdering af den ønskede fase 1B, således at denne ikke er afhængig af forhold som planlægges gennemført i fase 2.

Løbe-drægtighedsstaldene (8,9,10,11,12,13,14,21,29) bliver taget med igen i tillægget, hvor antallet af årssøer (dyr) i individuel opstaldning; delvis spaltegulv reduceret fra 1700 til 513 og antallet af årssøer (dyr) forøges til 1487 som er løsgående, delvis spaltegulv. Dette gøres pga. de nye velfærdskrav 2013, hvor søerne ikke må stå individuelt opstaldet i samme grad som tidligere. Stald 6 fremgik ikke i ansøgningsmaterialet og derfor fremgår det ikke af tillægget fra 2015 at stald 6 tages med igen.

Vurdering i forhold til §26, stk. 5

Kommune har vurderet bl.a. på baggrund af ovenstående at dette er et særligt tilfælde i forhold til §26, stk. 5. Her ligger der vægt på, at det er en fejl at stald 6 ikke er kommet med i tillægget fra 2015. Stald 6 har været i brug hele tiden og er ikke faldet for kontinuitet. Det er ligeledes vurderet, at det ville have været muligt i 2015 at tage stald 6 ind i tillægget igen på lige fod med de andre stalde i tillægget. Der er

ikke lavet godkendelsesmæssige ændringer, men der er skiftet inventar for at opnå en stald, som lever op til velfærdskravene.

Vurdering af proportionalitet

Ansøger har redegjort for at BAT-kravet konkret ikke vil være proportionalt, som følge af den eksisterende indretning og drift.

Ansøgers redegørelse:

Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)

Følgende virkemidler til ammoniakreduktion er allerede anvendt på ejendommen:

- En stor del af produktionsarealerne er etableret med delvist fast gulv
- Gyllebeholder på 6.000 m³ har fast overdækning.
- Gyllekøling etableret i smågrisestald**(41)** og drægtighedsstald**(36)**

Farestald (34) Farestalden er opført med delvist spaltegulv. Dette valg er truffet ud fra et miljø, lugt og dyrevelfærds mæssigt synspunkt. Der henvises til BAT-blad; Faresti med delvist spaltegulv 106.02-51.

Løbe- drægtighedsstalde (7B, 12, 29, 35A) indrettet som løbeafdeling, hvor søerne opstaldes individuelt i enkeltbokse på hhv. delvis fast bund og fuldspaltegulv.

Smågrisestald (33) Stalden er indrettet med delvist fast gulv, der er BAT-teknologi for gulvtype i smågrise-stalde.

Drægtighedsstalde (21, 21B, 35, 35B) indrettet som drægtighedsstalde med løsdrift og delvist fast gulv til søer, gylte og polte.

Polte/gyltestald (6) indrettet som drægtighedsstald med løsdrift og enkeltbokse med individuel opstaldning på delvist fast gulv.

Drægtighedsstald (36) Stalden er indrettet med delvist spaltegulv og køling af kanalbund, som er BAT for drægtighedsstalde med BAT-byggeblad 106.01-51. En lavere temperatur på gylleoverfladen reducerer fordampningen af ammoniak fra stalden. Den indvundne varme genanvendes og medvirker således til at reducere energiforbruget til opvarmning.

Ny smågrisestald (41) Stalden er etableret med delvist fast gulv, der er BAT-teknologi for gulvtype i smågrise-stalde. Der er etableret gyllekøling i stalden jf. vilkår i tillægget fra 2015 til miljøgodkendelsen fra 2011.

Alle stalde er i uændret drift uden ændringer til produktionen. Til beregning af BAT-niveauet inddateres alle stalde i uændret drift som 'Eksisterende staldafsnit, BAT krav fastsat i tidligere godkendelse'.

Undtaget herfor er stald nr. 6, der ved en fejl har været skrevet ud af ejendommens godkendelse. Dette staldafsnit indsættes til beregning som 'Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit' – vel vidende at der er tale om en eksisterende stald i anlægget. Stalden indgår således til beregning som nyt staldafsnit og driften lovliggøres herved.

Det beregnede BAT-krav til polte/gyltestalden (stald 6) er jf. ansøgningen 959 kg NH₃-N/år;

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT ? i

Produktion	BAT krav Areal (m ²) (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)
Rediger (#654997) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	112 0,87	1	97
Rediger (#655851) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	532 1,62	1	862

Staldens faktiske udledning er;

Navn på staldafsnit: Polte/gylte (6)					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansoget drift					
(#655851) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	532	1010,8	0,0	0,0	1010,8
(#654997) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	112	145,6	0,0	0,0	145,6
Sum	644	1156,4	0,0	0,0	1156,4

Det kan konstateres at det beregnede BAT-krav overskrides med 197 kg NH₃-N /år.

Der er ingen virkemidler eller tiltag koblet til den pågældende stald. Det er derfor undersøgt hvorvidt BAT-kravet med ejendommens nuværende teknologier i andre stalde kan imødekomme den ekstra udledning, -dette er desværre ikke muligt.

Eksisterende varmepumpe er i 2021 udskiftet og har med genindvinding af varmen fra gyllekanalerne i staldene 41+36 ikke mulighed for at udvide køleeffekt eller driftstid. Derfor er der redegjort for fravalg af teknologier til overholdelse af BAT i den/de eksisterende stalde.

Fravalg af teknologier

Delvis fast gulv

Alle ejendommens nyere stalde er indrettet med delvis fast bund. Enkelte af ejendommens ældste stalde til søer i bokse er dog indrettet med gyllekummer under det faste gulv og derfor inddateret til beregning som fulldrænet. Disse stalde vil senest 1/1 2035 blive ulovlige i driften, og en ombygning/ændring af gulvtypen derfor være en kortsigtet løsning. To af disse stalde har fælles afløbssystem og kan derfor ikke ændres enkeltvis.

Omkostningen til etablering af NYE løsdriftstier med delvis fast bund udgør i hht. AU 6.245-7.335 kr pr. kvm. Det antages at der med de nuværende priser på byggematerialer vil være retvisende at anvende 7.335 kr/kvm – renovering i eksisterende byggerier udgør som min 40% af prisen for nyetablering hvorfor der regnes videre med 2.934 kr/kvm.

Omkostninger alene til ændring af 681 kvm bund udgør således 1.998.054 kr, med en renteomkostning på 5% og en levetid på 15 år vil den årlige omkostning af investeringen udgøre

189.606 kr. Ændringen reducerer udledningen med 545 kg N hvilket omregnes til 348 kr pr. kg reduceret N - før vi indregner omkostninger til produktionsstop, afmontering af inventar og teknik.

Omkostningsniveauet for at ændre bunden i eksisterende stalde vil således langt overskride de 100 kr pr.kg reduceret N.

Gyllekøling

Etablering af gyllekøling i eksisterende stalde er omfattende, da gyllekølingslanger skal nedstøbes i de eksisterende gyllekummer. Ændringen vil omfatte: nedtagning af inventar, fjerne spalter, rengøre gyllekummer, fastgøre køleslanger, støbe ny bund og montere inventar og teknik igen. Dertil lægges produktionstab imens etableringen foregår.

Derved vurderes det, at etablering af gyllekøling, ikke er proportionale med miljøeffekten, jf. til teknologi-bladet "Køling af gylle i stalde til søer og smågrise".

Gylleforsuring

Det er vanskeligt at etablere forsuring på eksisterende stalde, da det kræver væsentlig ombygning af gylle-kanaler og afløbssystemer. Ældre rørsystemer i bygningsanlægget vil angiveligt ikke kunne bestå tryktest der skal sikre at man under tryk pumper gylle retur i kanalerne. Etablering kan således omfatte udskiftning af eksisterende rørsystemer til nye og trykprøvede rør – en omfattende og omkostningstung løsning der også på sigt vil udelukke ejendommen fra at levere husdyrgødning til biogas.

Gylleforsuring er således fravalgt, da de årlige omkostninger til gylleforsuring overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ved mindre udvidelser/ændringer på under 75 DE, jf. Teknologibladet "Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde".

Hyppig udslusning

Hyppig udslusning er fravalgt, idet teknologien ikke er godkendt til ammoniakreduktion.

Punktudsugning - luftrens

Punktudsugning er fravalgt, idet teknologien kun er godkendt til slagtegrisestalde.

Kemisk og biologisk luftrensning

Det er vanskeligt at etablere luftrensning på eksisterende stalde, da det kræver væsentlige ombygninger på ventilationssystemer og -styring af samme. Særligt produktionsanlæg med mange mindre staldsektioner er vanskelige at håndtere som eftermontage. Det er således ansøgers vurdering at alene ejendommens drægtighedsstald egner sig til montering af luftrenser – idet man her har mulighed for at hente luften i et stort staldrum.

Løsningen kræver dog brandtekniske tilpasninger på bygningen samt styringsændringer på ventilationen ud over etableringsomkostninger til luftrenser, luftkanal og afløbssystem for vand. Ansøger anslår således at de samlede omkostninger til etablering andrager 1,1-1,2 mio kr.

Med en rentekomkostning på 5% og en levetid på 10 år vil den årlige omkostning af investeringen udgøre 140.038 kr. Ændringen reducerer udledningen med ca.1000 kg N hvilket omregnes til 140 kr pr. kg reduceret N - før vi indregner omkostninger til produktionsstop, og udbedringer på tagflade efter fjernelse af ventilatorer, gennemføring af luftkanal etc.

Luftmodstanden gennem filteret og driften af vandpumper mv. medfører et øget energiforbrug afhængigt af luftrenser og mængden af luftrensning. Der er ikke foretaget afprøvninger af kemisk

luftrensning med syre i forbindelse med sostalde i Danmark, hvorfor der ikke foreligger oplysninger om forbruget af energi eller vand til luftrensning ved denne stalddtype.

Kemisk og biologisk luftrensning er således fravalgt, da de årlige omkostninger til kemisk- og biologisk luftrensning forventes at overstige 100 kr. pr. kg reduceret N, jf. Teknologiblade "Kemisk luftrensning med syre og biologisk luftrensning".

Fast overdækning

Fast overdækning af den store gyllebeholder er fravalgt, da det ikke er praktisk muligt etablere en så stor fast overdækning på gyllebeholderen, som har en kapacitet på 18.900 m³.

Desuden vil de årlige omkostninger til fast overdækning overstige 100 kr. pr. kg reduceret N, ved en mindre udvidelse på under 75 DE, jf. Teknologiblade "Fast overdækning af gyllebeholder".

Ansøgers vurdering

Fravalget af BAT-teknologier er begrundet i, at det økonomisk langt overstiger 100 kr. pr kg reduceret N. Der er blandt andet lavet en beregning, der viser at det ikke er proportionalt at ændre et staldafsnit til delvis fast gulv.

Udvidelsen af produktionsarealet kan med baggrund i ovenstående proportionalitetsberegning således ikke gennemføres uden en mindre afvigelse på ejendommens BAT-niveau svarende til 197 kg NH₃-N pr. år, omregnet til 1,9% af ejendommens samlede udledning.

Samlet BAT beregning ? ⓘ			
	Stalde	Legre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	8805	1408	10214
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	9002	1408	10411
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	-197
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Nej

Ansøger anmoder således om at godkendelse af den beregnede overskridelse på 197 kg NH₃-N pr. år.

Kommunens vurdering

Ansøger har redegjort for, hvorfor de fravalgte teknologier ikke vurderes at være proportionale i forhold til husdyrbrugets eksisterende indretning og drift. På baggrund af den samlede vurdering i forhold til §26, stk. 5 fraviger kommunen det vejledende BAT-krav og vurderer at projektet i dette særlige tilfælde kan godkendes med en overskridelse på 197 kg N.

Ud over beregningen af den samlede ammoniakemission har ansøger beskrevet husdyrbrugets valg af den bedst tilgængelige teknik, herunder forhold til råvarer energi, management m.v.

Der er beskrevet følgende vigtigste anvendte virkemidler:

- Staldsystemer
- Overbrusningsanlæg
- Opbevaring af husdyrgødning

Nedenstående emner er beskrevet under afsnittet IE-brug:

- Vand og energiforbrug
- Fodring
- Management

Staldsystemer

Der sker ingen ændringer af staldsystemerne på ejendommen. De godkendte staldsystemer er beskrevet under beskrivelsen af husdyrbruget.

Der er etableret gyllekøling i smågrisestald (41) og drægtighedsstald (36), dette ændres ikke i forbindelse med denne godkendelse.

Der er ikke sket ændringer i forhold til gyllekølingsanlægget siden revurderingen i 2021, hvor klimadan har sendt et forslag til et samlet vilkår for hele anlægget, da pumperne der er installeret og den nye pumpe, alle tre leverer varme til den samme brine (varmeanhed). De tre pumper har samme driftstid.

I smågrisestalden er der træk og slip og installeret 1 pumpe. Gyllekummen er på 595 m². Der bliver kørt med den maksimale køleeffekt i smågrisestalden på 44,7 W. Ammoniakreduktionen i denne stald skal være 26,6 %.

I drægtighedsstalden er der gyllekanaler med linespil og installeret 2 pumper. Gyllekummerne er på 2 x 378 m². Ammoniakreduktionen i denne stald skal være på 30,1%. Der bliver kørt med den maksimale køleeffekt.

I nedenstående tabel er køleeffekten også sat til 44,7W, selvom der maksimalt kan regnes med en køleeffekt på 37 W i forhold til reduktion af ammoniak. Den procentvise reduktion er den sammen om der regnes med 37 W eller 44,7 W. Der stilles vilkår om at køleeffekten skal være på 44,7 W, da alle tre pumper går på den samme varmeanhed. Der stilles også vilkår til antallet af kWh og driftstid.

Arealer i kummer, køleeffekt & reduktions %

	Gyllekummer, m ²	Køleeffekt, W / m ²	Køleeffekt, sum	NH ₃ -reduktions % i driftstiden	Antal driftstimer / år	NH ₃ : Års reduktions %	Lugtreduktion		Køleenergi, kWh / år fra gyllekøling	Varmeenergi, kWh / år fra gyllekol med varmepumpe
							Reduktions-%	Nødv. årligt driftstimer		
										3,4
[Stalde med træk og slip gyllekummer]	595,0 m ²	44,7 W	26,6 kW	30,0	7.777 h	26,63	0,00	8.760 h	206.841 kWh	293.025 kWh
[Stalde med træk og slip gyllekummer]	0,0 m ²	28,0 W	0,0 kW	20,7		0,00	0,00	8.760 h	0 kWh	0 kWh
[Gyllekummer med linespil]	378,0 m ²	44,7 W	16,9 kW	34,0	7.777 h	30,18	0,00	8.760 h	131.405 kWh	188.157 kWh
[Gyllekummer med linespil]	378,0 m ²	44,7 W	16,9 kW	34,0	7.777 h	30,18	0,00	8.760 h	131.405 kWh	188.157 kWh
Areal med køling i alt	1.351,0 m²		60,4 kW						Sum 469.651 kWh	665.338 kWh

Svarer til liter fyringsolie, ca. 74.215 liter

Ud over det valgte staldsystem er der ikke anvendt yderligere miljøteknologier.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. staldsystemerne, dog med undtagelse af stald 6, som er beskrevet i ovenstående afsnit.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Opbevaring af husdyrgødning
Gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletanken uden fast overdækning for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene. Der er fast overdækning den anden gylletanke. Dette reducerer ammoniak-fordampningen.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Udbringning af husdyrgødning

- Flydende husdyrgødning udbringes ved slangeudlægning eller nedfældning. Disse udbringningsmetoder er blandt de bedste mht. at reducerer ammoniakemissionen fra den udbragte husdyrgødning.
- Al gylle nedfældes på sort jord og i græsmarker eller der anvendes en teknik, som kan reducere ammoniakfordampningen med samme effekt som nedfældning på den pågældende arealtype (f.eks. forsuring).
- Efter udbringning af fast møg og dybstrøelse tilstræbes der nedpløjning af udbragt husdyrgødning hurtigst muligt.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket medfører maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning er der fokus på at holde en passende afstand til områder, hvor der er risiko for afstrømning til vandløb, vandbøringer, osv. Derved mindskes risikoen for tab af fosfor og nitrat, samt forurening af vandmiljøet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Miljøvurdering af IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er husdyrbrug, med intensiv fjerkræavl eller svineavl, som er omfattet af Europa-Parlamentet og Rådets om industrielle emissioner (IE-Direktivet.) IE-Direktivet er indarbejdet i den danske lovgivning.

Husdyrbruget på Vardevej 86, 6880 Tarm er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over 750 stipladser til søer.

Idet ansøgningen omhandler et IE-husdyrbrug skal det som tillæg til miljøvurderingen desuden sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

- 1) der ud over iagttagelse af kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,
- 5) affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Udnyttelse af energi og råvarer

Ansøger har i ansøgningen beskrevet følgende omkring energi- og vandbesparende foranstaltninger.

Energi:

Ansøger oplyser:

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation. Lyset er tændt i staldene i dagtimerne efter behov og lovkrav. Ejendommens årlige elforbrug udgør ca. 960.00 kWh. Elforbruget fjernaflæses og afregnes månedligt. Der anvendes dieselolie til oliebrænder, ved udtørring af stalde, til opvarmning samt påfyldes køretøjer til flytning af grise på ejendommen, af-pålæsning samt kørsel med døde dyr. Det årlige olieforbrug er 30.000 l.

	Nudrift	Ansøgt drift	Ændring (%)
Elforbrug (kWh)	960.000	960.000	0
Dieselolie (l)	30.000	30.000	0

Af energibesparende teknikker kan nævnes lavenergipærer/LED pærer, gyllekøling og trinløs styring af ventilationen.

Udendørs belysning er dagslysstyret, har bevægelsescensor eller tændes manuelt ved behov. Indendørs belysning styres ved timer/ styringsprogram.

Husdyrbruget håndterer energi som følger:

Belysning

- Ejendommen har orienteringsbelysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.
- Der er lys på alle arbejdsbelysning ved udleveringsramper.
- Lyset i staldene er tændt i minimum 8 timer, jf. Husdyrloven.

Ventilation

- Installation af nye ventilatorer i de nye stalde
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- Anlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.

Varme:

- Der er installeret varmegenvinding i form af gyllekøling. Varmen herfra anvendes til:
 1. Opvarmning af gulvarealer i farestald
 2. Opvarmning af gulvarealer i to-klimastald
 3. Rumvarme i to-klimastald
 4. Opvarmning af stuehus
- Der anvendes to- klimastalde, hvorved grisenes egenproduktion af varme anvendes til at hæve temperaturen under overdækningen. Herved spares energi på opvarmning af det faste gulv.

Øvrige:

- Alle stalde er isolerede.
- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Den ene gylletank er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med udkørsel af gyllen.

Vand

Ansøger oplyser:

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og markvanding. Der forventes ikke nogen ændringer i vandforbruget.

	Nudrift (m ³)	Ansøgt drift (m ³)	Ændring (%)
Vandforbrug (anslået)	28.500	28.500	0

Husholdningens eget forbrug af vand ligger på ca. 180 m³, som forsynes fra Tarm vandværk.

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere.

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering/reparation af lækager.

Husdyrbruget håndterer vand som følger:

- Lækager findes og repareres hurtigst muligt.
- Defekte drikkenipler udskiftes eller afkalkes.
- Der er monteret vandmåler på staldanlægget for at kontrollere forbruget og optimere på vandforsyningen.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt for at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at reducere vaskevandsforbruget.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsventiler for at undgå spild.
- Drikkenipler monteres over krybber for at undgå spild.

Klima

Ansøge oplyser:

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter, så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt.

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering/reparation af lækager.

Husdyrbruget håndterer vand og energi som følger:

- Lækager findes og repareres hurtigst muligt.
- Defekte drikkenipler udskiftes eller afkalkes.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt for at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at reducere vaskevandsforbruget.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsventiler for at undgå spild.
- Drikkenipler monteres over krybber for at undgå spild.

Belysning

- Ejendommen har orienteringsbelysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.
- Der er lys på alle arbejdsbelysning ved udleveringsramper.
- I vintermånederne er lyset i staldene tændt i minimum 8 timer, jf. Husdyrloven.

Ventilation

- Installation af nye ventilatorer i de nyere stalde
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- Anlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.

Gødningsopbevaring

- Der er god opbevaringskapacitet. Derved kan gyllen gemmes og udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødens mulighed for kvælstofoptag, hvilket vil begrænse omdannelsen af kvælstof til lattergas.

Kommunens bemærkninger:

Der gøres opmærksom på at IE-brug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til en hver tid gældende bygningsreglement jævnfør kap. 17 om særregler for IE-brug i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

For at leve op til EU BAT-konklusionen med hensyn til vand- og energiforbruget er der stillet vilkår til, at vand og energiforbruget registreres, og at den årlige opgørelse gemmes og kan fremvises ved kommunens tilsyn.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at med de stillede vilkår, vil husdyrbrugets udnyttelse af energi og råvarer leve op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer

Ansøger har ikke indsendt oplysninger om hvorvidt der anvendes stoffer i husdyrbrugets primærproduktion, som udsætter befolkningen for sundhedsfare hverken herhjemme eller ud over landets grænser.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets substitution af skadelige eller betænkelige stoffer lever op til den standard der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Da der i den primære landbrugsproduktion generelt kun anvendes godkendte produkter og kemikalier, er det Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at husdyrbrugets ikke anvender skadelige stoffer der udsætter befolkningen for sundhedsfare hverken herhjemme eller ud over landets grænser.

Optimering af produktionsprocesser

Ansøger oplyser, at:

Soholdet er underlagt Danish kontrol. I reglerne for Danish kontrollen indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.

Arbejdsrutiner i farestalden er fastlagt efter arbejdsmanualer udviklet i samarbejde med SvineRådgivningen og DLBR.

Der er ansat 12 medarbejdere. Ejere deltager selv i det daglige arbejde i stald.

Marken er bortforpagtet.

Der er løbende rådgivningsforløb i besætningen med fokus på ansatte i relevante staldafsnit. Derudover arrangeres kursusforløb på ejendommen som tilpasses ejere og ansattes behov. Ejere deltager selv i ERFA gruppe.

Antallet af dyr optælles en gang årligt og indberettes til CHR-registeret.

Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften (med hjælp fra Planteavlkontoret), hvori der gøres rede for afsætning af husdyrgødning.

Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen".

Udstyr der anvendes på ejendommen og i produktionen reparerer og vedligeholdes efter behov.

Området omkring ejendommen rengøres efter behov.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

I henhold til BREFF dokumentet er det BAT at træne og uddanne medarbejdere, registrere og søge at minimere ressourceforbruget i produktionen, at minimere affaldsmængder og have fastlagte rutiner omkring sortering og bortskaffelse samt løbende at opdatere og udvikle en Beredskabsplan til brug ved ulykker eller utilsigtede hændelser med risiko for ansatte og omgivende miljø.

Husdyrbruget håndterer management på følgende måde;

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi, vand og foder.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejdsgange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Der er udarbejdet Beredskabsplan.
- Underlagt Danish Kontrol, med regler om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er driftsklar.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At der er fokus på at stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets management og optimering af produktionsprocesser er med til at sikre, at produktionsprocesserne løbende optimeres og lever op den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Iagttagelse af affaldshierarkiet

I forbindelse med driften af husdyrbruget skal produktion og håndtering af affald foretages således, at den i størst muligt omfang følger prioriteringen nedenfor.

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Ansøger har om affald oplyst,

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Ringkøbing-Skjern Kommune, og det kildesorteres i fraktioner efter gældende affaldsregler.

Fast affald

Der findes en række forskellige affaldstyper på ejendommen, såsom papir, pap, glas, afdækningsplast, jern m.v.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen/erhvervsaffald opbevares i maskinhuset og afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.); Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

ISAG kode	Affalds type	Mængder (anslået)	Opbevaring	Bortskaffelses metode
19.00	Forbrændingseget	8 tons	Lukket container v. vaskeplads	Tømmes af vognmand på AFLD
	Bigbags	1.000 kg	Container i lade	Afleveres på genbrugsplads
50.00	Papir/pap	1.000 kg	Maskinhus og stald	Afleveres på genbrugsplads
51.00	Glas (Ikke tomme medicinflasker)	25 kg	I maskinhus	Afleveres på genbrugsplads
52.00	Plast	500 kg	Plastdunke: I stalden Andet: I maskinhus	Afleveres på genbrugsplads
52.00	Heraf PVC	100 kg	Maskinhus	Afleveres på genbrugsplads
	Lysstofrør	200 stk.	Maskinhus og stald	Afleveres på genbrugsplads
	Batterier	120 stk.	Maskinhus og stald	Afleveres på genbrugsplads
	Varmepærer	300 stk.	I stalden	Afleveres på genbrugsplads

Farligt og klinisk risikoaffald

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, elsparepærer, oliefiltere, batterier eller spraydåser indsamles i service-rum. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Kanyler, flasker og knive samles og afleveres på genbrugspladsen. Medicinrester opbevares i servicerum og afleveres som farligt affald.

Olie- og kemikalieaffald:

Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Nødvendige rengøringsmidler/pesticider/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Kommunens vurdering: Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at der med affaldssorteringen er foretaget forberedelse med henblik på genbrug og med afsætningen til godkendte affaldsmottagere eller genbrugspladsen er det sikret, at affaldets videre vej i affalds hierarkiet vil blive håndteret bedst muligt.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune jf. 36 stk. 7-13 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen til kommunen.

Indberetningen skal omfatte beregninger, målinger, procedurer m.v., som skal foretages som led i egenkontrol.

Der er i driftsvilkårene til de emissionsbegrænsende tiltag på husdyrbruget stillet vilkår til overvågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen og kontrollerer, at forudsætningerne for godkendelsen overholdes.

Begrænsning i anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 1 nr. 13, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Mærkningselementer for akut toksicitet				
Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet				
KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

Særregler for IE-husdyrbrug

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat en række særregler for IE-husdyrbrug, som i det følgende vurderes i forhold til det ansøgte.

Miljøledelse

På baggrund af BAT-konklusionen af 21.02.2017 er der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen stillet krav om, at IE-husdyrbrug, skal have et miljøledelsessystem der:

- 1) formulerer en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætter miljømål,
- 3) udarbejder handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluerer miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med ovenstående krav. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Miljøledelsessystemet skal være etableret og virke fra den dag miljøgodkendelsen er meddelt.

Overholdelsen af reglerne om miljøledelse indgår i det regelmæssige tilsyn efter miljøtilsynsbekendtgørelsen. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for miljøledelse, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Oplæring af personale

IE-husdyrbrug skal sørge for at oplære eksisterende og nye medarbejdere. Overordnet set skal oplæringen angå relevant lovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, reparation og vedligeholdelse af udstyr, samt beredskabsplanlægning og -styring mv.

IE-husdyrbruget er forpligtiget til at sikre, at et oplæringsmateriale, der angår de forhold som følge af bestemmelsen i kapitlet om særregler for IE-husdyrbrug i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er tilgængelig for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende ved tilsyn.

Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse

Det fremgår af kapitel 17 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser.

Kontrolplanen og kontrollen skal som minimum omfatte følgende forhold:

- 1) Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder).
- 2) Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere.
- 3) Forsyningssystemer til vand og foder.
- 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf.
- 5) Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- 6) Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- 7) Udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen.
- 8) Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Kontrol, reparation og vedligeholdelse, skal ske regelmæssigt. Kontrol af gyllebeholdere skal som minimum gennemføres én gang årligt.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen og reparation i forbindelse med tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes logbog over de gennemførte kontroller og reparationer, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Beredskab

Det fremgår af lovgivningen at for IE-brugs skal der foreligge en beredskabsplan til håndtering af uheld og uventede emissioner. Beredskabsplanen skal indeholde en plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.

Der skal foreligge handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).

Det skal fremgå, hvor der er tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f. eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmætter eller ruller til olieudslip).

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets beredskabsplan lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Hændelser og uheld

Hvis der indtræffer hændelser eller uheld på et IE-husdyrbrug, der mærkbart berører miljøet, uden at hændelserne eller uheldene er omfattet af reglerne om miljøskade efter kapitel 5 a i husdyrbrugloven, skal der, uanset den 8-årige retsbeskyttelse i husdyrbrugloven, ved påbud foretages sådanne ændringer i vilkårene for godkendelsen af IE-husdyrbruget, at konsekvenserne for miljøet af indtrufne hændelser eller uheld begrænses og for at hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.

Ringkøbing-Skjern Kommune har stillet vilkår om anmeldelse af driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet samt udarbejdelse af skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

På baggrund af den skriftlige orientering vil der blive taget stilling til behovet for ændringer af miljøgodkendelsens vilkår.

Foderblandings- og fodringsstrategi

Den seneste BAT-konklusion for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin omfatter teknikkerne fasefodring, letfordøjelig uorganisk fosfat og tilsætning af fytase til foderet. Formålet er, at begrænse fosforudskillelsen og dermed reducere risikoen for påvirkning af vandmiljøet ved udvaskning.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

BAT-konklusionen er indarbejdet som generel lovgivning i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, og der skal ikke stilles vilkår herom. Dokumentation for overholdelsen skal opbevares i 5 år og forevises på forlangende ved tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for overholdelse af fodringskrav til Ringkøbing-Skjern Kommune, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Den ansøgte produktion er et IE-brug, som følge af, at der er mere end 750 stipladser til søer og er derfor omfattet af kravet.

Ansøger har i BAT-redegørelsen anført følgende om mere effektiv fodring:

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således det over den samlede vækstperiode tilpasses dyrenes behov.

Husdyrbruget håndterer foderet på følgende måde;

- Der anvendes flerfaset fodring og tilsættes fytase i relevante blandinger.
- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for vækstperioden.
- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring.

Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås.

- Der er faste aftaler omkring levering af råvarer.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således tilpasses udfodret mængde løbende til dyrets vækst og behov

I gældende tillæg meddelt i 2015 til miljøgodkendelsen fra 2011 er der stillet vilkår til foderet indhold af fosfor sammenholdt med foderforbrug og effektivitet, honorer BAT-kravet til fosfor. I revurderingen i 2021 blev der redegjort for normen har overhalet vilkåret og derfor ikke længere er relevant at håndhæve.

Der anvendes fasefodring med to blandinger til smågrise og to blandinger til søer og der tilsættes fytase i relevante blandinger. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet. Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for vækstperioden. Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås. Foderanlæg justeres kontinuert, således tilpasses udfodret mængde løbende til dyrets vækst og behov.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af oplysninger om husdyrbrugets fodring og de generelle krav til fodring, at husdyrbrugets foderblandings- og fodringsstrategi lever op den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Manglende overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Årlige indberetning til kommunen

IE-husdyrbrug skal en gang årligt indsende kopi af logbøger eller anden dokumentation for anvendt miljøteknologi, miljøledelsessystem, at kontrolprogrammet for vedligeholdelse er gennemført og for fodringskrav.

Dokumentationen skal indsendes samlet til kommunalbestyrelsen hvert år senest den 31. december. Informationerne skal angå det forudgående kalenderår. Oplysningerne skal dog ikke indsendes, hvis kommunen inden for det seneste kalenderår har gennemført et miljøtilsyn på husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 51, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurenede jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 59a, stk. 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Alternative løsninger

Ansøger oplyser:

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. Der er tale om en bygning, hvor der har været dyr i før Miljøgodkendelsen i 2011, men hvor der ved en fejl ikke længere er registreret dyr i bygning 6. Bygningen anvendes til opstaldning af polte og gylte. Det vil blive uforholdsmæssigt dyrt at bygge en ny stald for det forholdsvist lille produktionsareal, samtidig vil det give en mindre hensigtsmæssig logistik i driften.

Den valgte løsning anses som værende mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte løsning, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter ændringen.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af ammoniakemission, ammoniakdeposition, samt lugtgeneafstande.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Produktionsarealet i stald 6 og den samlede overgang til stipladsmodellen kan tillades, idet ændringen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Oversigtskort

Bygning A – Beboelse

Bygning B – Beboelse

Bygning C - Maskinhus

Bygning D – Udleveringsrum

Bygning E - Udleveringsrum og rampe

Bygning GB3 – Gyllebeholder 3: Gyllebeholder 3 har et overfladeareal på 2.967 m² og har en opbevaringskapacitet på 18.900 m³. Gyllebeholderen er etableret i 1993 og der anvendes naturligt flydelag.

Bygning GB4 – Gyllebeholder 4: Gyllebeholder 4 har et overfladeareal på 1.107 m² og har en opbevaringskapacitet på 6.000 m³. Gyllebeholderen er etableret med fast overdækning.

Bygning 6 – Polte/gyltestald (tidligere drægtighedsstald): Anvendes til opstaldning af polte og gylte med delvist fast gulv på 25-49 % - staldsystemet er valgt fordi det svarer til staldens indretning - men det understreges at der er tale om dyr der fodres og håndteres som drægtige søer. Produktionsarealet udgør 532 m². I stalden er der også et afsnit til søer, golde og drægtige, med individuel opstaldning, delvis spaltegulv med et produktionsareal på 112 m².

Bygning 7B – Gyltestald: Anvendes til opstaldning af gylte, hvor der er individuel opstaldning, delvis spaltegulv for søer, golde og drægtige. Produktionsarealet er 83 m².

Bygning 12 – Løbestald: Der er Individuel opstaldning, fuldspaltegulv for søer, golde og drægtige. Produktionsarealet er 197 m².

Bygning 21 – Drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 533 m².

Bygning 21B – drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 215 m².

Bygning 29 – Løbestald: Løbestalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 484 m².

Bygning 33 – Smågrisestald: Smågrisestalden er indrettet med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 1.200 m².

Bygning 34 – Farestald: Farestalden er indrettet med kassestier med delvise spaltegulv. Produktionsarealet er 1.803 m².

Bygning 35 – Drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, hvor gulvet er delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 53 m².

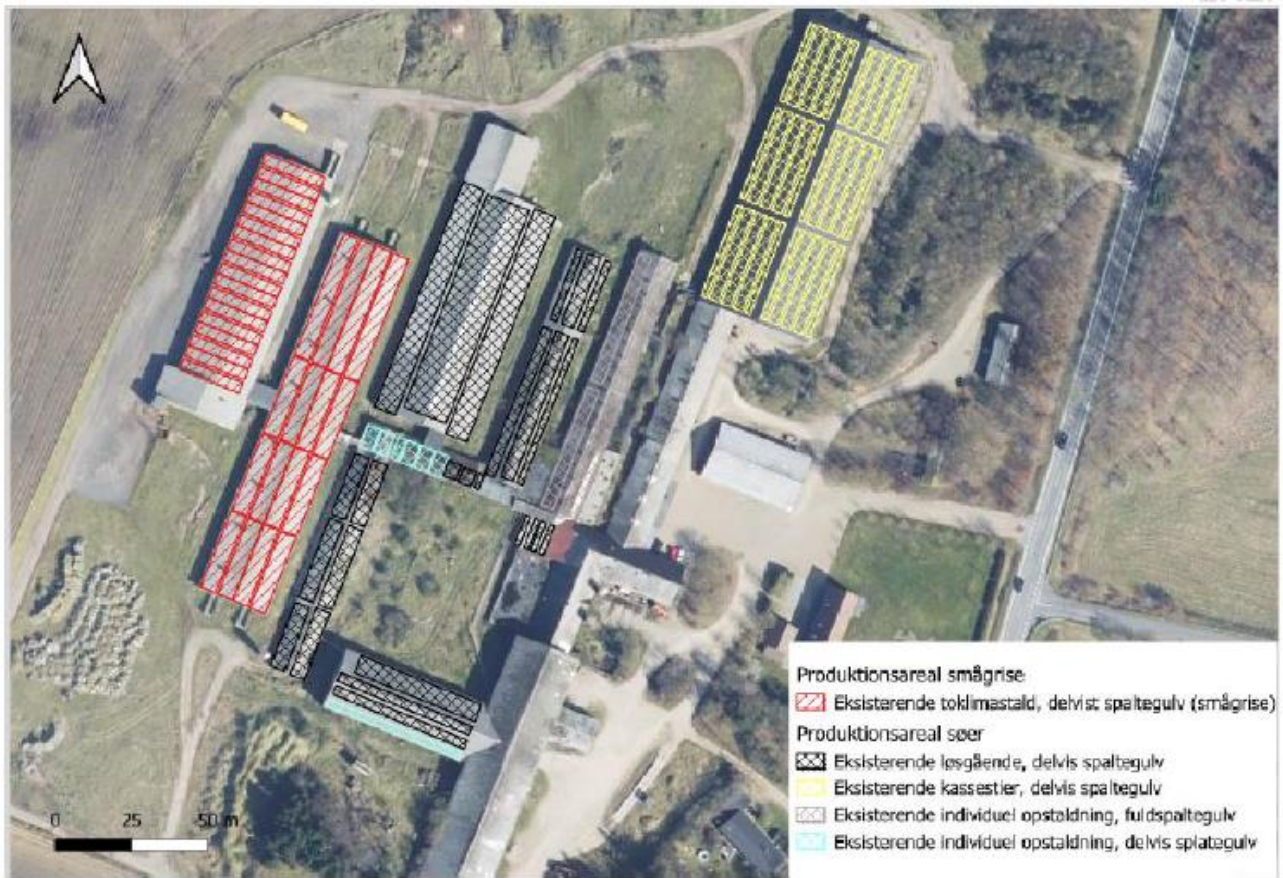
Bygning 35A – Drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet med individuel opstaldning på delvis fast gulv til søer, golde og drægtige – men stalden har gyllekumme under det faste gulv derfor inddateret som fulldræn. Produktionsarealet er 186 m².

Bygning 35B – Drægtighedsstald - polte: Drægtighedsstalden er indrettet til besætningens polte. Gulv- og dyretype er valgt som løsgående søer, golde og drægtige på delvis spaltegulv fordi dette staldsystem bedst beskriver staldens anvendelse idet poltene opstaldes og fodres som søer. Produktionsarealet er 645 m².

Bygning 36 – Drægtighedsstald: Drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer, golde og drægtige, hvor gulvet er delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 2.184 m².

Bygning 41 – Smågrisestald: Smågrisestalden er indrettet med delvis spaltegulv. Produktionsarealet er 1.399 m².

Bilag 2: Produktionsareal

Bilag 3: Afløbsplan

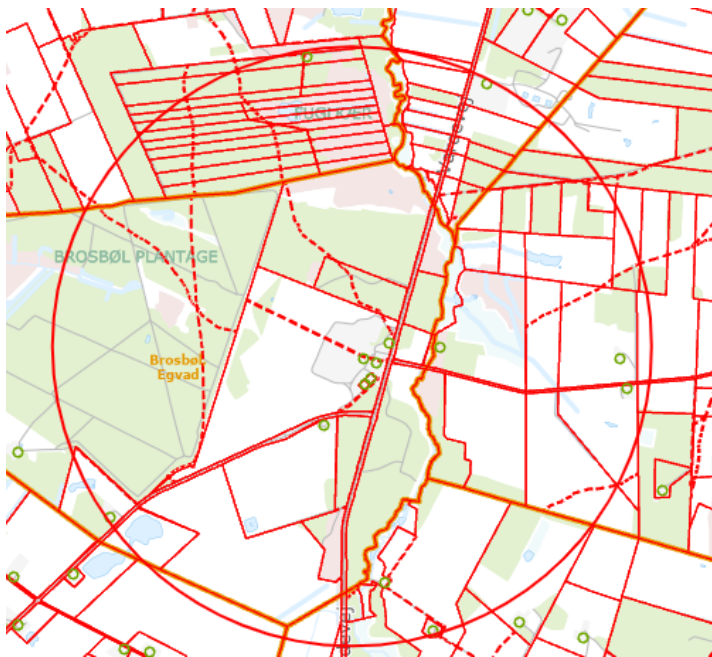

Bilag 4: Til- og frakørselsforhold

Bilag 5: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohearing inden for konsekvensradius på 1355 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

Bilag 6: Natur

